

ANUL XVII NR. 4 (660) — 20 Ianuarie 1968

flacăra

Biblioteca Centrală
Națională

PROPUNERILE CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA JUDEȚELOR ȘI MUNICIPIILOR ÎN DISCUȚIA OAMENILOR MUNCII

Consecvent practicii statornice în activitatea sa, partidul nostru supune unei largi dezbatere publice propunerile elaborate de Comisia centrală de partid și de stat cu privire la organizarea județelor și municipiilor. Aceasta constituie încă o dovadă a spiritului profund democratic al orânduirii noastre socialiste, care asigură participarea efectivă a oamenilor muncii de la orașe și sate, de diferite naționalități, la definitivarea celor mai însemnate hotărâri și măsuri menite să contribuie la dezvoltarea rapidă a forțelor de producție, la înflorirea continuă a patriei noastre socialiste.

Rod al studierii și analizării profunde și multilaterale a factorilor naturali, economici, tehnici, demografici, sociali, geografici, istorici, a tradițiilor existente, a intercondiționării reciproce a acestor factori, propunerile de împărțire administrativ teritorială pe județe oglindesc profunde schimbări în structura economică și social-politică care au avut loc ca urmare a victoriei socialismului și răspund întru totul stadiului actual și de perspectivă al dezvoltării societății noastre.

Pornind de la principiile și criteriile adoptate de Conferința Națională a Partidului Comunist Român din 6-8 decembrie 1967, pe baza unei largi consultări a organelor de partid și de stat, a unui mare număr de oameni de știință și cultură, specialiști din diverse domenii de activitate, și dând curs miilor de sugestii făcute de oamenii muncii în adunări, în presă, la radio și televiziune, Comisia centrală de partid și de stat a propus înființarea a 35 de județe și organizarea a 31 municipii. Prin organizarea propusă s-a reușit să se evite atât dispersarea forțelor materiale și umane într-un mare număr de unități

ROD AL UNOR AMPLE STUDII MULTILATERALE

de Cornel IUGA

administrativ-teritoriale, cât și constituirea unor județe prea întinse, greu de administrat.

Județele propuse reprezintă unități viabile, echilibrate din punct de vedere al suprafeței, populației și al potențialului economic și social-cultural. Cuprinzând o suprafață și o populație mai mică decât a actualelor regiuni, județele vor da posibilitatea apropierii conducerii centrale de unitățile administrative de bază, stabilirii unei legături directe cu orașele și comunele din componența lor, rezolvării operative și competente a sarcinilor ce revin organelor locale de partid și de stat, eliminării verigilor intermediare inutile, a paralelismelor în atribuții și competență, participării active a maselor de cetățeni la activitatea de stat și obștească. Îmbinarea în cadrul aceleiași județ a două sau trei forme de relief creează premisele unei economii complexe și echilibrate, cu însemnate posibilități de dezvoltare.

Organizarea administrativ-teritorială a țării pe județe va exercita o influență pozitivă asupra repartizării fondurilor de investiții pe plan teritorial, va da posibilitatea intensificării ritmului de industrializare și în județele care în prezent dispun de o economie mai puțin dezvoltată. Este de remarcat faptul că unele județe cum sint: Buzău, Vilcea, Dolj, Gorj, Ialomița, Olt, Suceava vor cunoaște o însemnată dezvoltare industrială încă în cursul actualului plan cincinal.

În ce privește stabilirea orașelor-reședințe

de județ, s-a avut în vedere o serie de criterii cum sint: gradul de dezvoltare industrială, social-culturală și urbană, perspectivele de dezvoltare ale acestora, poziția geografică cât mai centrală pentru a înlesni legăturile cu toate localitățile din cuprinsul județului și a ușura accesul cetățenilor la organele județene.

Orașele propuse a fi declarate ca municipii au un rol deosebit în viața economică, politică, științifică și culturală a țării, exercită o puternică influență asupra zonelor înconjurătoare. Majoritatea sint centre universitare, științifice, au un însemnat număr de instituții social-culturale și reprezintă importante puncte de atracție pentru populația din orașele și comunele județelor.

Dezbaterea publică a propunerilor Comisiei centrale de partid și de stat va da posibilitatea ca, pe baza sugestiilor și observațiilor ce vor fi făcute, acestea să fie îmbunătățite și prezentate spre examinare și legiferare Marii Adunări Naționale.

Transpunerea în viață a acestor măsuri va crea un cadru propice valorificării cu maximum de eficiență a rezervelor materiale și umane ale țării, asigurându-se astfel ridicarea întregii noastre societăți pe noi trepte de progres și civilizație.

În paginile 12-13 publicăm harta administrativă a Republicii Socialiste România, în care sint cuprinse propunerile Comisiei centrale de partid și de stat cu privire la organizarea județelor și municipiilor.

ÎN DEPLINĂ CONCORDANȚĂ CU CERINȚELE SOCIAL- ECONOMICE ALE ȚĂRII

Încă în zilele când organizarea administrativă era dezbătută în cadrul Conferinței Naționale a P.C.R. am înțeles pe deplin caracterul științific al măsurilor preconizate. Într-adevăr, schimbările survenite în viața economică, socială și culturală a țării, plecând de la cele intervenite în dezvoltarea forțelor de producție și în repartizarea lor pe teritoriul țării, impuneau o nouă organizare administrativ-teritorială.

Atâta vreme cât cele 35 județe — așa cum reiese din propunerile Comisiei centrale de partid și de stat — vor cuprinde, fiecare din ele, un teritoriu mai mic decât al actualelor regiuni, e de la sine înțeles că se vor putea asigura legături directe cu orașele și comunele din cuprinsul lor, asigurându-se astfel rezolvarea mai operativă și mai competentă a atribuțiilor organelor locale.

Nu pot să nu constat cu încredere și satisfacție că propunerile acestea sint rezultatul unor ample studii desfășurate timp de peste doi ani de către specialiști din toate domeniile. Era cât se poate de firesc și rațional ca un județ ca Ialomița să aibă orașul de reședință la Slobozia, dacă ne gândim la perspectivele acestui oraș, sau reședința județului Caraș-Severin să fie cetatea de foc, Reșița.

E de asemenea îmbucurător că în denumirea județelor s-a ținut seama de tradiție, căreia i s-au adăugat semnificațiile contemporane ale locurilor.

Arh. N. LĂZĂRESCU
asistent la Institutul de
arhitectură «Ion Mincu»

FIECARE JUDEȚ O UNITATE PERFECT ECHILIBRATĂ

Ca cetățean al unui oraș din actuala regiune Brașov, nu cred să se fi putut realiza o împărțire mai judicioasă a acestei regiuni. Am în vedere o serie de considerente economice, sociale, culturale și tradiționale. De altfel suprafețele și populația acestor județe (Brașov — 6 215 kmp, 485 757 locuitori și Sibiu — 5 805 kmp, 428 107 locuitori) dovedesc ele însele din capul locului că noua delimitare teritorială a actualei regiuni Brașov este justificată și rațională, cu atât mai mult cu cât propunerile țin seama de numeroși factori, astfel încît fiecare din cele două județe reprezintă o unitate perfect echilibrată. De pildă, în viitorul județ Brașov vor avea condiții foarte bune de dezvoltare o serie de localități situate atât la munte cât și în zona de deal și de podiș, localități cu specific industrial sau agricol. Același echilibru este realizat și în cadrul viitorului județ Sibiu.

Astfel — consider eu — principiile care au stat la baza organizării administrativ-teritoriale sint realmente traduse în viață.

Helmuth KRONN
ajustor
la uzinele «Independența»
Sibiu

PROPUNERI PRIMATE CU DEPLINĂ SATISFACȚIE

Am studiat cu atenție propunerile Comisiei centrale de partid și de stat cu privire la organizarea județelor și municipiilor, bineînțeles, acordînd cea mai mare atenție viitorului județ Mureș, în raza căruia locuiesc și eu. Este limpede că, în cadrul administrativ-teritorial preconizat în aceste propuneri, se îmbunătățesc mult relațiile fiecărei localități cu centrul județean.

Primate cu satisfacție de oamenii muncii din această parte a țării, români, maghiari și de alte naționalități, propunerile cu privire la organizarea județelor și municipiilor sint menite să aducă, o dată ce vor fi traduse în viață, substanțiale îmbunătățiri în raporturile organelor locale ale puterii de stat cu populația orașelor și satelor viitorului județ Mureș.

Fiind amplasat la egală distanță de extremele teritoriului județului, orașul Tg. Mureș oferă condiții optime de cuprindere în sfera activităților ce vor fi conduse de la nivel județean a tuturor așezărilor, orașe sau comune, aflate pe teritoriul viitorului județ. Față de vechea împărțire administrativ-teritorială avantajul este că distanțele pe șoselele și căile ferate pînă la reședința județului se grupează mai strîns în jurul unei anumite medii aritmetice, iar condițiile de ordin demografic, social, ca și posibilitățile actuale de comunicații corespund mai bine cerințelor actuale din raza teritorială a acestei unități administrativ-teritoriale.

Béla SZÖKE
medic-Tirnaveni

UNITĂȚI TERITORIALE JUDICIOS DELIMITATE

Viitorul județ Prahova, pe care propunerile Comisiei centrale de partid și de stat cu privire la organizarea județelor și municipiilor îl prezintă ca pe un teritoriu bine delimitat în funcție de o serie de factori printre care acela că numeroase localități din cuprinsul său au prin tradiție specificul de centre ale industriei petroliere, va corespunde mai bine unor cerințe actuale, dintre care una mi se pare demnă de pus în evidență aici. E vorba de faptul că în actuala regiune Ploiești un număr mare de oameni ai muncii lucrează în alte localități decât cele în care domiciliază, lucru firesc avînd în vedere caracterul prin excelență industrial al acestei părți a țării. Aceasta implică, între altele, necesitatea soluționării unor probleme specifice ale comunicațiilor interurbane, asigurarea unor condiții cât mai bune pentru transportul la serviciu și de la serviciu al miilor de navetiști. Or, dacă avem în vedere fie și numai acest factor care nu este, desigur, cel mai important, ne putem da seama de ce noua delimitare administrativ-teritorială corespunde cum nu se poate mai bine cerințelor actuale.

Sînt pe deplin încredințat că, în viitor, viața social-economică a orașelor și comunelor din județul nostru, ca de altfel din întreaga țară, va avea condiții îmbunătățite de desfășurare, grație aplicării principiilor cuprinse în propunerile supuse azi dezbaterii publice.

Tudor BĂBEANU
economist la Fabrica
de geamuri-Scăieni

REZULTATE PREVIZIBILE

În anul 1967 colectivul Fabricii de tricotate din Brașov a înregistrat cea mai mare productivitate a muncii în ramura industriei textile. La acest rezultat s-a ajuns datorită unor măsuri care au determinat o mai bună organizare a producției și muncii, precum și aplicării juste a hotărârii Consiliului de Miniștri potrivit căreia

70% din economiile fondului de salariu pot fi distribuite ca premii celor care au contribuit la realizarea lor, dacă aceste economii se regăsesc în prețul de cost. Ne-am adresat tovarășei Dăcu Maria — directoarea fabricii — rugînd-o să ne spună ce rezultate se scotează, pe această bază, în îndeplinirea sarcinilor de plan pe anul în curs.

— Cum ați aplicat hotărârea și care au fost rezultatele concrete obținute?

— Întreprinderea noastră a experimentat aplicarea acestei hotărâri începînd cu trimestrul III al anului trecut. La inițierea și aplicarea măsurilor a participat majoritatea membrilor colectivului nostru de muncă. În primul rînd trebuie să menționez că, în ansamblul măsurilor, un rol de prim ordin l-a avut aplicarea normelor fundamentate științific. De fapt acțiunea aceasta s-a încheiat abia la începutul anului acesta. Desigur că aplicarea normelor fundamentate științific a fost însoțită de organizarea rațională a locului de muncă. Am mecanizat o serie de faze care înainte se executau manual — cum ar fi însălatul produselor, aplicarea franjurilor pe fulare etc. S-au pus de asemeni în aplicare un număr de inovații care au dus la substanțiale economii din fondul de salariu. Aceste măsuri au determinat ca, într-o perioadă de trei luni, sarcina productivității muncii să fie realizată în proporție de 103,4%. Valoarea producției globale a crescut pe seama productivității muncii c. 60,2% față de 44,8% cită a fost planificată. Prin aceste mijloace s-au realizat într-un singur trimestru economii la fondul de salarii de 232 000 lei, din care 70% au fost distribuite sub forme de prime la 400 de salariați.

— Ce măsuri preconizați, în viitor, pentru stimularea în continuare a salariaților și întărirea răspunderii în muncă?

— La începutul lui februarie intrăm în experimentarea noului sistem de salarizare. În acest sens trebuie să arăt că în linii generale salariul de bază va crește. Dar acest lucru va impune și o răspundere mai mare asupra calității și îndeplinirii sarcinilor de plan. Paralel cu aceasta s-au luat și o serie de măsuri care să asigure și cadrul de lucru necesar. Întreprinderea noastră cunoaște, începînd din acest an, o dezvoltare importantă. De la începutul lunii ianuarie s-au dat în folosință două hale de producție noi — de tricostat și confecții — care permit o mai bună organizare a locului de muncă și a zonelor de producție. Aceste zone de producție vor primi sarcini de care să răspundă individual atât muncitorii cit și maiștrii care-i conduc.

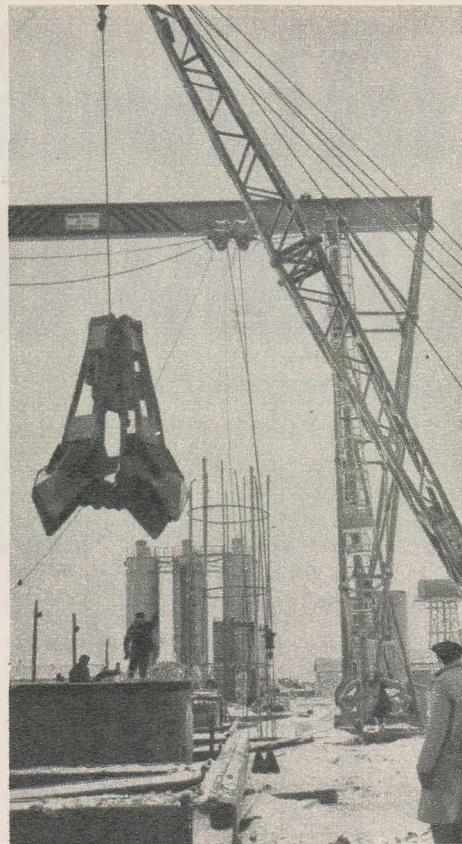
— Punerea în funcțiune a noilor zone de producție a determinat și alte pregătiri?

— Desigur! În primul rînd am avut grijă de calificarea muncitorilor pentru noile hale. Ne-am preocupat de montarea utilajelor necesare acestor secții, de definitivarea normelor fundamentate științific și am făcut tot posibilul să obținem din vreme reparatiile pentru materia primă necesară.

— Ce noutăți oferă întreprinderea dv. pentru anul în curs?

— Am prezentat 230 de modele, din care 100 noi, de completuri, rochii, jachete și pulovere, care vor fi realizate din fire de lînă pură și fire sintetice tip lînă. Ele vor fi lucrate în texturi noi, în colorit modern, și merită subliniat că vor fi croite în linia lansată recent de casele de modă cu reputație de peste hotare. O colecție de articole pentru femei și copii va fi prezentată la Brașov, și fără îndoială că această colecție, ca și altele, va ajunge la publicul consumator încă în cursul acestui an.

M. MÎRZA

Vedere de pe șantierul de construcție a podului de peste Dunăre la punctul Vadul Oii-Giurgeni.

PODUL PESTE DUNĂRE

Lucrările pentru construcția podului rutier peste Dunăre sînt în plină desfășurare. Iarna, cu ninsoarea, cu frigul, cu vînturile puternice care bat peste fluviu, nu-i împiedică pe cei cel înalță să-și continue activitatea. Mai mult chiar: bilanțul muncii lor din ultimele zile ale anului recent încheiat s-a soldat — așa cum sîntem informați — cu o substanțială depășire a sarcinilor planificate, ceea ce lasă să se întrevadă că peste doi ani, așa cum de altfel este prevăzut, sau poate chiar mai devreme, podul va fi terminat și dat în folosință. Iată cîteva din caracteristicile monumentalei lucrări: lungimea: 1 450 metri, din care 720 metri peste albia Dunării, restul de 730 metri reprezentînd lungimea a două viaducte de acces a cite 365 metri la fiecare din capete; circulația pe pod se va face pe patru benzi, iar a pietonilor pe două trotuare situate la extremitatea părții carosabile.

La ora cînd facem aceste însemnări, pe ambele maluri ale Dunării (la Giurgeni, reg. București, și la Vadul Oii, reg. Dobrogea) se conturează de acum viitoarele picioare ale podului (deocamdată picioarele viaductelor de acces). Anul acesta se va trece la construirea picioarelor ce vor susține podul chiar în albia fluviului. Înălțimea unui astfel de picior, de la fundație și pînă la suprafața apei, va fi de 57 metri (cită a unei clădiri cu 7 etaje), urcînd apoi, prin pedestalul care-l leagă de tablîer, pînă la circa 80 metri. Sub deschiderea principală a podului, fixată pe două asemenea picioare, vor putea naviga nestingherite toate felurile de nave fluviale, deoarece distanța de la suprafața fluviului la pod va fi de peste 20 metri.

F. URSEANU

Artiștii plastici lucrează intens, deși iarna i-a obligat pe mulți dintre ei să se retragă în spațiile închise ale atelierelor. În fotografie: sculptorul Ienô Szervatius finisează o nouă lucrare.

SPORT

NOI ȘI GREŢOUBLE

Să profităm de cea de-a X-a ediție, jubiliară, a Olimpiadei albe pentru a ne posta — lucid și modest — față în față cu marea sărbătoare sportivă internațională, replică modernă dată milenarelor jocuri de vară. Să o facem cu dorința sinceră de a afla mai mult despre ceea ce credem uneori a cunoaște foarte bine, dar și pentru a ne așeza cuminiți — dacă nu chiar docili — și, oricum, benevol în balanța valorii sportive mondiale în cîteva discipline.

Ciclul vremii readuce «corturile» satului olimpic sub cerul Franței, după 44 de ani, interval care separă actuala ediție de cea dintîi găzduită, atunci, de Chamonix.

O istorie agitată, începută sub semnele incertitudinii și neîncrederii (căci prima reuniune olimpică amintită și-a primit botezul și investitura de-abia după un an de zile de la desfășurarea ei!) prezintă astăzi cîteva file glorioase, generînd speranțe dintre cele mai îndrăznețe pentru viitor.

Dacă jocurile de vară se mîndresc cu tradiția, cele de iarnă o pot face cu spiritul lor novator. Dovezi? Una singură dar convingătoare: atletismul a fost și a rămas trăsătura definitorie a olimpiadelor clasice, pe cînd cele albe și-au răsturnat propria tradiție (cea a probelor nordice) ajungînd azi să trăiască prin cele alpine (admise de-abia în cea de-a 4-a ediție a jocurilor!).

Europa a fost și a rămas leagănul olimpiadelor albe, care au trecut însă de două ori Oceanul în cele patru decenii și jumătate ale vîrstelor sale pentru a consacra tot atîtea stațiuni ale sporturilor alpine (SQUAW VALLEY, de pildă, nici nu putea fi considerată astfel, acolo existînd o singură casă, a lui Alexander Cushing, la data cînd s-a solicitat organizarea jocurilor).

Spun aceasta pentru că nu totdeauna cei mai buni sportivi au fost consacrați de medaliile olimpice din cauze multiple, uneori incredibile deși... reale, iar altelei unii au reușit succese repetate nu numai în decursul aceleiași ediții ci și la probe cu totul diferite, în acest sens Birger Ruud fiind, fără îndoială, cel mai ilustru exemplu (cîștigător la coborîre și sărituri, dar... nemedaliat decît pentru cea de-a doua probă, întrucît cele alpine nu erau onorate cu distincții olimpice!).

În sfîrșit, în ultimele ediții hocheiului și patinajul artistic au devenit, pentru Olimpiada de iarnă, ceea ce sînt pentru cele de vară întrecerile de natație, adică o rezervă remarcabilă de interes, țesută pe canavaa atletismului tradițional dar gata oricînd să înainteze pe planul prim al interesului general.

Punctînd istoric itinerariile olimpice, găsim interferențele cu sportul românesc, nu puține la număr, în raport cu posibilitățile sale antebelică și cu popularitatea relativă a disciplinelor specifice pistelor de zăpadă și gheață, într-un mediu geografic nealpin, cu foarte puține baze și amenajări specifice iernii dar cu sportivi animați de ambiții ce-i onorează.

De la participarea simbolică a unui singur bober, din Rîmnîc Vîlcii, care — neavînd echipaj — n-a luat startul la Olimpiada nr. 1 de la Chamonix, pînă la semnul de întrebare de astăzi (vom deplasa o delegație de 44 de persoane, inclusiv schiorii alpini și acrobații gheții. sau una restrînsă la bob, hochei și biatlon) a fost o lungă cale. Locul 7 la bob și un loc 8 la proba demonstrativă de patrulă militară (strămoș al biatlonului actual) au răsplătit eforturile sportivilor noștri, evident, dezavantajați față de cei ai nordului, dominatori indiscutabili și ai ediției 1928.

În S.U.A., la Lake Placid, neuitatul cuplu de aviatori Al. Papană-Dumitru Hubert sosește al 4-lea

Jean-Claude Killy, mare vedetă a schiului mondial.

la bobul de două persoane și tot ei, împreună cu Al. Ionescu și Ulise Petrescu, se clasează ai 6-lea la o sutime de secundă după echipajul Italiei! România pe locul 11 în clasamentul neoficial pe națiuni.

La Garmisch-Partenkirchen în 1936, deși campioni mondiali de bob, ratam succesul olimpic.

Saint Moritzul anului 1948 nu înseamnă pentru noi mai mult decît participare simbolică, de altfel ca și toate celelalte prezențe de pînă

• Emanuel VALERIU

(Continuare în pag. 14.)

ITINERAR INVERS ÎN IMPERIUL AURULUI VERDE

de Nicolae RĂDULESCU

Somnul hibernal al pădurii este o aparență. Acești oameni deprinși cu regulile aspre ale unei meserii cu adevărat bărbătești sînt mereu prezenți la datorie, indiferent de anotimp. Și aurul verde devine aur curat, în primul rînd sub lama de oțel a «firezului» lor mecanic.

ORICÎT DE BOGATĂ, ORICÎT DE GENEROASĂ, PĂDUREA ARE TOTUȘI, LA UN MOMENT DAT, RESURSE LIMITATE. E DREPT, INDUSTRIALIZAREA A SPORIT MULT COEFICIENTUL DE UTILITATE AL PRODUSULUI EI, LEMNUL, «AURUL VERDE». DAR S-A FĂCUT ABSOLUT TOTUL ÎN ACEASTĂ PRIVINȚĂ?

Aici n-ajung miresmele ozonului silvestru și freamătăul copacilor înfiorați de vînt — pădurea s-a retras mai departe, dincolo de zarea peste care iarna a lăsat să cadă o compactă perdea de neguri. Dar din munți, trecînd peste dealuri nu îndeajuns umbrite căci codrii tineri replantați pe ele n-au avut vreme să ajungă bătrîni, vin pînă aici bușteni doborîți de curînd. Se văd printre ei resturi de cetină încă verde. E primul popas al arborilor în lunga lor călătorie prin lume, și complicata mașină industrială prin care trebuie să treacă îi așteaptă vibrînd. Ne aflăm la Suceava, pe locul unei foste mlaștini, unde, după cum se știe, a fost înălțat în ultimii ani un mare combinat de industrializare complexă a lemnului. O primă impresie: nimeni nu pare să aibă un alt punct de vedere asupra obiectului muncii lui decît ar rezulta din această replică dată oarecum absent de un ucenic în salopetă care supraveghează o mașină de lăcuit:

— Lemnul? E ceea ce vedeți. Nu cred că s-ar putea spune altceva despre el. Lemn și atîta tot.

Desigur, o aparență. Sînt pe aici, oricît de mulți tineri ar avea colectivi combinatului, destui oameni care și-au petrecut ani buni în fabrici și ateliere de industrializare a lemnului, oameni pentru care materia fibroasă adusă din pădure nu mai are nici un secret. După ce s-au obișnuit, foarte repede de altfel, cu principiul că nu numai trunchiul arborelui e folositor în industrie (vezi bine, pădurea crește și-n crengi), ei au învățat să diferențieze lemnul, pe calități, după criteriile noi. Au apărut ca noutăți în tehnologia modernă de specialitate PAL-ul și PFL-ul, plăcile acestea capabile să înlocuiască cu mult succes cheresteaua de diverse esențe; însă problema economisirii și folosirii judicioase a lemnului brut nu s-a încheiat aici ci mai degrabă s-a complicat prin deschiderea unui capitol nou. Pe urmă a venit «teoria» (ceea ce va să însemne cercetarea științifică aplicativă), cu contribuțiile ei. Într-un cuvînt, un întreg univers de preocupări, înmănunchind nenumărate eforturi, pasiuni, conflicte, eșecuri, bucurii, suferințe, victorii.

INEVITABILUL PROCENT DE APĂ ȘI ALTELE

Un confrate sentimental ne-a sfătuit relativ nu demult să ne grăbim a vedea plutele în ultima lor vară idilică. Vara aceea este cea peste ale cărei flori s-au scaturat zăpezile actualei ierni. În munții Moldovei de nord apele piraielor nu vor mai purta la vale, de acum înainte, pitoreștiile tăblii cu bușteni. Trist, poate, dar dintr-un punct de vedere minor. Avantajul este că plutăritul, care era o sursă de risipă de lemn (nu numai prin ineficiența economică a transportului ci și prin numeroasele amenajări de

barașe ce necesitau anual mii de metri cubi de bușteni), și-a cedat în întregime «consumul». Dar această sursă de economie e departe de a fi cea mai importantă. Aici e locul să arătăm că nu de la metafora miticului codru cu brazii pînă la cer, care cresc într-o noapte cît într-un secol (deși o știință a optimizării produsului arboreal există și se aplică larg, în IF-uri și DREF-uri), a pornit actul creator al celor ce și-au propus să scoată totul din lemn, chiar și ceea ce părea să nu mai fie posibil. Imaginația omului de știință, strîns legată de obiectul raționalizărilor lui, sare rareori în sfera neverosimilului, treptele spre acesta fiind urcate una cite una și fiecare din ele anticipînd-o pe următoarea ca pe ceva firesc, normal. Să lucrezi mese și scaune, dulapuri ori altceva de acest fel, din așchii, zburături, resturi, părea greu de imaginat pînă cînd faptul a devenit posibil. Imediat au apărut consecințele: de exemplu, crengile de pînă la 2-2,5 cm diametru au fost încadrate într-o categorie de calitate cu trunchiul, deci în locul unei singure păduri au apărut dintr-o dată aproape două. Numai că a scoate crengile din pădure e ceva mai greu și mai costisitor decît s-a crezut. Sigur că mai rămîn încă multe crengi în locurile unde au căzut de pe trunchi, faptul e în afară de orice discuție. Totuși, deoarece ne aflăm între oameni care au (ca toți oamenii) impresia că ceea ce se petrece în afara compartimentului lor de atribuții nu are cine știe ce importanță, ne însușim (pentru moment) punctul de vedere că lemnul care merită într-adevăr să fie luat în discuție este doar cel intrat pe porțile fabricii.

În linii mari, 85% din materia primă intrată în combinat se valorifică în circuitul economic. O parte din cele 15 procente rămase este reprezentată de apă. Prin urmare, eficiența procesului tehnologic nu poate fi contestată. Dar să vedem mai departe.

FERICITA ÎNȚIMPLARE DE LA MITOC

Mobilă, adică patul, masa, scaunul, biblioteca și celelalte elemente ale decorului nostru intim acoperă, ca și vestimentația, o arie larg cuprinzătoare din sfera noțiunii de modă. Labilă, asemenea modei, ea cere adaptarea rapidă la cerințele mereu înnoite și nu e greu de explicat că o banală și greoaie «cameră combinată» pusă în vânzare într-un magazin în ianuarie 1968 rămîne nevîndută dacă n-are șansa să fie văzută și agreeată de cine știe ce cumpărător cu gusturi ciudate.

CIL-Suceava assemblează și expediază zilnic, pentru piața internă și pentru export, sute de garnituri de mobilă. Toate se vînd, ba, susțin cei în drept, dacă s-ar putea produce de două ori mai mult n-ar rămîne nevîndut nici un scaun. Într-adevăr, studiul mobilierului aflat în producție, proiectarea lui, realizarea tehnologică au înregistrat succese incontestabile, mai ales în ultimii ani. O linie modernă, o compoziție bine echilibrată sub raport funcțional și estetic caracterizează multe din produsele fabricanților la scară industrială ai mobilei. Uneori întîmplarea vine și ea în ajutorul proiectanților. E cazul garniturii intrate în nomenclatură sub numele de «Mitoc».

Într-o zi, un director general din M.E.F. (numele ne scapă), efectuînd o inspecție protocolară la I.F.-Suceava, a reîntîlnit un fost coleg de facultate, inginer la fața locului, a cărui soție este originară din comuna Mitoc.

— Dacă ai timp, a spus colegul, propun să ne reținem pînă la socru-meu, care are un vin «rupere de nori».

Drept care directorul cu pricina a avut și prilejul de a vedea o garnitură de

mobilă, operă a unui meșteșugar anonim din secolul trecut, foarte frumoasă dar ignorată de toată lumea, inclusiv de socrul proprietar.

— O facem și noi! — a fost de părere directorul. Cheltuim ceva bani, iar dacă s-or găsi ceva mușterii cu gusturi ca ale mele poate avem succes.

Cum, din fericire, mușterii au fost destui (dar și mobilă reușită din toate punctele de vedere), garnitura Mitoc și-a început în scurt timp o strălucitoare carieră. Toțuși, credem noi, de aici ar fi trebuit să se pornească la cercetarea amănunțită a tradiției, a specificului local în materie de mobilier, ceea ce, după cite știm, nu s-a făcut încă. Oare de ce?

NOTA ZERO LA MĂRUNȚISURI

În esență, ideea care stă la baza valorificării maxime a aurului verde este că trebuie să se obțină produse cu valoare sporită, fără ca în sporul acesta să fie inclus echivalentul valoric al unor cantități suplimentare de material lennos. La CIL-Suceava dinamica creșterii prin prelucrare completă a prețului unui metru cub de lemn brut se prezintă astfel:

1965	1966	1967
------	------	------

1 050 lei	1 060 lei	1 135 lei,
-----------	-----------	------------

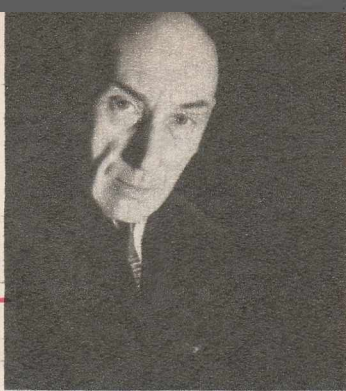
iar pentru anii 1968-1970 studiile prevăd un spor de pînă la 1 945 lei. Creșterea apare prin înnoțire, grație aplicării unor tehnologii noi la care își aduce o contribuție substanțială și industria chimică. Pînă în momentul de față s-a reușit să se înlocuiască tegofilul din import (un semifabricat indispensable în tehnologia placajelor speciale) cu o rășină sintetică românească. S-au mai pus la punct și alte asemenea înlocuiri, toate dînd rezultate foarte bune și aducîndu-le autorilor lor, dacă nu recompense materiale absolute pe măsura meritelor, măcar unele din acele satisfacții care dau împlinire și sens muncii fiecăruia dintre noi. Vor fi fost nenumărate nopți nedormite, eșecuri disperante, dispute aprige soldate adesea cu certuri și supărări, dar au fost și succese, adică din acest punct de vedere nici la CIL-Suceava nu s-a petrecut altceva decît oriunde și ori de cite ori și-a făcut apariția Noul. Dacă, de pildă, îi vom întreba pe cei ce au experimentat (cu succes în cele din urmă) înlocuirea albuminei din import la fabricarea PFL-ului dur cu o anumită rășină fenolică, ce au de spus despre asta, e sigur că ei vor socoti mai potrivit să caute în raft un registru din care se vede cum în 1964 acea rășină nu figura pentru bunul motiv că nu fusese încă descoperită, iar din anul următor, în competiția cu albumina, a ieșit pînă la urmă învingătoare absolută (economii mari de deșeurile, calitate mai bună, utilizarea la maximum a capacității utilajelor). Par să nu-și mai amintească dificultățile prin care au trecut, și poate că între timp le-au uitat cu adevărat, avînd de învins altele, căci oamenii despre care e vorba aici reprezintă categoria celor mereu nemulțumiți de ei înșiși, mereu în căutarea a ceva mai bun. De aceea e revoltător să constată că alături de ei își duce existența senină și individul nepăsător, dezinteresat, fără pasiuni în profesie și foarte apt să încurce, chiar fără intenție, treburile tuturor. Nu se știe încă cine ar putea fi încadrat nominal în această categorie, dacă am lua în discuție, bunăoară, așa-numita problemă a feroneriei, dar poate ar merita să se cerceteze. Feroneria e o categorie de mărunțisuri în care se înscriu broaștele de la ușile dulapurilor, cheile lor, balamalele, butonii, mînerele și tot ce mai au din metal mobilierale de lemn. Există o întreprindere speciali-

(Continuare în pag. 9)

▲ Gîndurile bune sînt fetele în maiouri roz, pasiunea incendiară e intruchipată de cele în roșu, otrava geloziei e transmisă de balerinele în verde. Și în acest vălmășag de culori, mișcări și simțămînte, Omul caută, se zbate, deznădăjduitește, crede... (moment din baletul «Zidul»).

OR
GENE
LA U
TATE
SPOR
TILIT
NUL
CUT
PRIVI

OLEG DANOVSKI

STUDIO '68

de Sanda FAUR
Fotografii de S. STEINER

Un titlu timid, neutru, sugerînd parcă neîncredere în sine... Un speech — binevoitor, dar oare în aceeași măsură util? — prefațează îndelung spectacolul, pentru a ni-l povesti, explica, justifica, folosind adesea, cu un ton de scuze, cuvintele experiment, încercare, căutare. Neîncrederii în sine

i se adaugă o măgulitoare lipsă de încredere în noi, spectatorii. Am putea crede că baletul modern Studio '68 a venit spre rampă cu pași sfioși și oscilanți, incertă experiență de laborator nu prea convinsă că-și poate arăta obrazul în lume: minuțiosul program al Operei — riguros planificat

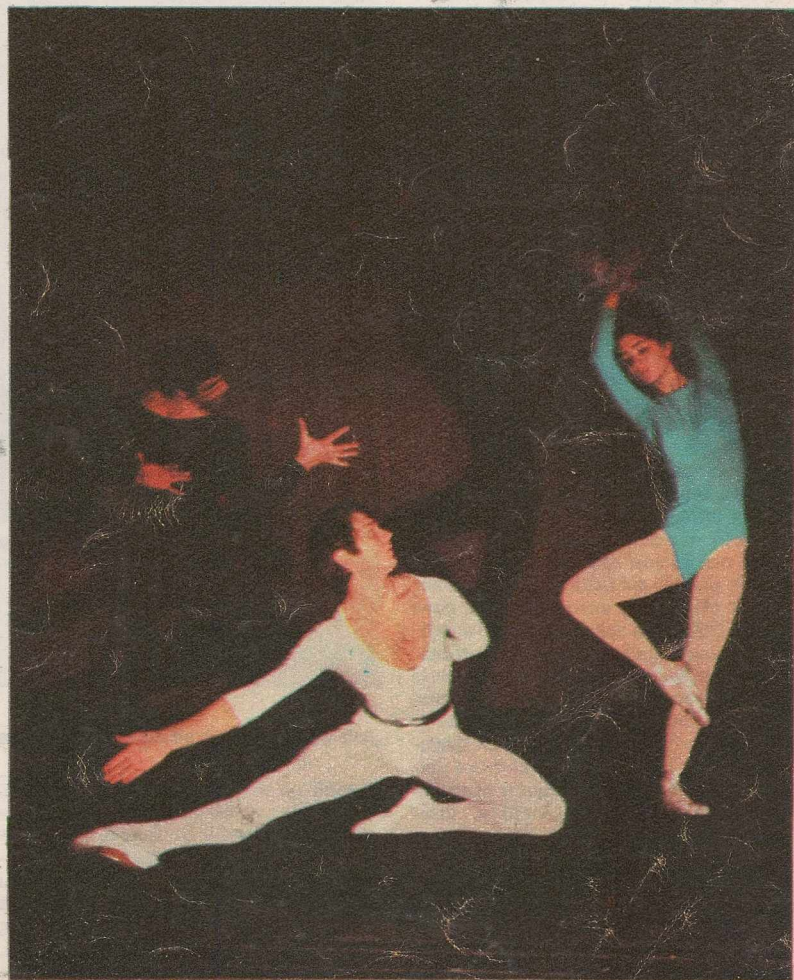

▲ Dan Moise într-o «triplă» săritură în arabesc.

◀ Magdalena Popa ne demonstrează din nou, alături de Amato Checulescu, desăvirșita și grațioasa ei virtuozitate.

Cînd iubirile nu se întîlnesc niciodată... (moment coregrafic interpretat de Ion Tugearu, Sergiu Ștefanski și Cristina Pora).

pe luni, săptămîni, seri, pînă la sfîrșitul stagiunii — nici nu a prevăzut de altfel spectacolul iar noi, gazetarii, am fost invitați să-l vedem într-o luni seară — seară de relaxe — împreună cu familiile artiștilor. Și iată că acest **Studio '68**, lucrat în nici patru săptămîni cu totală modestie și nefolositoare discreție, a irumpt pe prima scenă lirică a țării cu o vigoare artistică care i-a adus, din prima seară, consacrarea!

Deci, se poate! Așteptam de ani de zile o seară de balet modern, suspinau după ea coregrafii, o visau balerinii, o doreau spectatorii, pledau pentru ea criticii, numai că nu i se găsea patronul și creatorul. S-au găsit pînă la urmă și unul, și altul. Oleg Danovski a încercat să uite micii «Prinți și cerșetori», a lăsat deoparte «Coppelia» și «Lacul lebedelor» (care, pentru a nu fi ingrați, s-o spunem: continuă să facă baletul nostru celebru în lume) și a urcat pe scenă în compania lui Hindemith, Alban Berg, Varèse, Dutilleux, Anatol Vieru. Fără prejudecăți, fără modele, fără librete scrise detaliat, mișcare cu mișcare, în caiet. A lucrat ca un poet, la febră, lăsînd inspirației cale liberă. A ascultat muzica și i-a căutat nu comentariul ci echivalentul coregrafic. **Cvartetul de coarde opus 3** al lui Alban Berg i-a sugerat o dramă a incomunicabilității, a iubirilor neîmpărtășite, a iubirilor paralele ce nu se întîlnesc niciodată. Alexa Dumitrache-Mezincescu desenează în aer această suferință a singurătății cu gesturi pure, nobile, despoavrate de sentimentalism, uneori chiar puțin severe. Frumusețea baletului clasic e părăsită aici în favoarea unui dramatism conținut, cu rare accente patetice, a unei drame a ideii, a sentimentelor.

Oleg Danovski fuge de poveste, de narația pantomimată, dar citeodată nu aleargă prea repede și se lasă pentru o clipă prins în lanțul acesteia. Cum se întîmplă în așa-zisul balet absurd **Liftul**, unde nu se poate hotărî între o parodie a beatnicilor, o urmărire cu parfum desuet à la și cu Sherlock Holmes, între un «suspense» modern și un umor grotesc. Dar «Liftul» e un accident. Pe scenă, Oleg Danovski folosește gestul coregrafic pentru a medita și a-și transmite mai departe gândul. Balanchiné, celebrul creator al baletului newyorkez, contesta aprecierea de «artist intelectual» cu care era adesea dăruit. **«Eu nu gîndesc mult, eu manipulez. Ascult, ascult, ascult muzică. Apoi, dintre miile de gesturi posibile aleg pe cel mai bun, cel care se ajustează perfect fiecărei circumstanțe muzicale».** Și o face — comenta un critic — cu precizia unui calculator electronic. Balanchiné cochetează de fapt: la el contează în primul rînd frumusețea inefabilă, perfect gîndită, de matematică superioară, a mișcării. De partea cealaltă a Oceanului, la Paris, Béjart — un alt mare coregraf modern — dansează cu trupa sa «Simfonia a IX-a» — cu trupa sa în care a angajat în acest scop dansatori albi, negri, galbeni și care se prind în final într-o horă a frăției între oameni. **«Lucrez în două direcții — declară el. Pe de o parte caut noi forme ale limbajului coregrafic pentru a-l face să progreseze; pe de altă parte scriu opere în care aspectul uman are mai multă importanță decît descoperirile formale».**

În spectacolul lui Oleg Danovski se întîlnesc și se interferează nevoia de gînd, de idee plastică muzicală și cea de puritate a mișcării. Din **Meta-morfozele** lui Hindemith (singura piesă muzicală care a mai avut o versiune coregrafică, a lui Balanchiné, concepută alt fel decît cea de la Opera noastră), Danovski a construit un balet «alb», abstract, în care mișcarea e pură, desenată în geometrii desăvîrșite, cu rigla și compasul arhitectural, în care primul și ultimul cuvînt îl are virtuozitatea tehnică. Cei 50 de balerini acționează pe scenă ca un

unic și perfect instrument, ascultînd ca de bagheta vrăjită a unui mag care desenează pe scenă un nesfîrșit joc de linii și curbe rupte, întrerupte, compuse și recompuse, demonstrînd din nou ce desăvîrșit mijloc de expresie artistică poate fi trupul omenesc. Aici, fiecare dansator din ansamblu are de executat partituri de prim-soliști, iar prim-soliștii trebuie să se în-

tol Vieru după halucinantele poezii ale lui Garcia Lorca, și Danovski le pictează pe scenă în maniera zbuciumată a lui Goya, transformînd dansatorii în chiparoși, și plopi, și răchite ce se zbat și se tinguie, în nesfîrșite și încremenite cruci, în oameni ce se înfruntă și seucid sub un fierbinte cer meridional, într-o lume mistuită de pasiune. În care moartea apare ca o femeie

multe ori în noi, și Danovski se împotrivesc zidului opac, absurd, chinuitor, prin baletul său în care gîndurile bune sint fete îmbrăcate în maiouri roz, în care pasiunea e intruchipată de fete în roșu, otrava geloziei în grupul verde, gîndul morții — în băieți cu trupurile în maiouri negre. Și în vîlmășagul acesta de culori, și simțăminte, și zbateri, Omul se chinuie, urcă și

Alb și negru — credință și disperare (Alexa Dumitrache-Mezincescu și Ion Tugearu).

treacă pe ei înșiși. Și o fac din plin. Ileana Iliescu, Magdalena Popa, Cristina Hamel, Sergiu Stefanski, Dan Moise, Ion Tugearu dansează frenetic — da, acesta e cuvîntul — dansează cu o măiestrie care aduce la fiecare două minute ropote de aplauze, și încîntare, și uluire, și emoție, și recunoștință.

Dar înaintea **Meta-morfozelor** sînt **Scenele nocturne** compuse de Ana-

tînără și trumoasă ce cîntă la o chitară albă.

Iar înaintea **Scenelor nocturne e Zidul**. Un zid uriaș, pînă la cer, un zid cenușiu, punctat cu roșii cărămizi roase, un zid amenințător de care se izbesc și visurile, și aspirațiile, și iubirile, dar pe care se cațără neobosit, neînvinc, Omul. Zidul acesta e poate uneori în afara noastră, dar de cele mai

cade de pe zid, urcă din nou crezînd mai departe, visînd mai departe, iar omul acesta atît de om, atît de mic și atît de mare, atît de prăbușit și de încrezător, e interpretat de un băiat de 20 de ani, de 1,87 m înălțime, cu o figură de copil, care are o vrajă a mișcării și o plasticitate corporală rare. Numele acesta nu trebuie uitat: e Gheorghe Căciuleanu.

DIN DOCUMIE

Unirea Principatelor, eveniment de importanță hotărâtoare în istoria modernă a României, a reprezentat totodată unul din momentele în care poporul român s-a impus pregnant atenției opiniei publice mondiale. Lupta pentru Unire, în care au fost antrenate toate clasele și păturile sociale din Țara Românească și Moldova — desigur, fiecare cu limitele proprii poziții — și care a răscolit societatea românească în ansamblul ei, s-a înscris marcant în istoria europeană.

Acțiunea dusă de mișcarea unionistă în jurul Adunărilor ad-hoc care au exprimat limpede și hotărât dorința poporului român de a-și realiza unitatea națională, politica militantă a fruntașilor mișcării pentru Unire — între care s-au evidențiat Mihail Kogălniceanu și C.A. Rosetti, conducătorii foilor «Steaua Dunării» și «Românul» — și mai ales momentul culminant al luptei unioniste din luna ianuarie 1859 alcătuiesc pagini de glorie și de patriotism în istoria poporului român.

Statul modern român a avut la temelul său lupta entuziastă a maselor, curajul cu care ele au înfruntat toate stavilele ce le-au stat în cale, ingeniozitatea de care au dat dovadă fruntașii luptei pentru Unire prin «alegerea dublă» a lui Alexandru Ioan Cuza, act istoric prin care în mod practic a fost înfăptuită prima etapă în procesul de constituire a statului național român.

Alegerea unanimă a lui Cuza la Iași și la București, sub presiunea și în mijlocul entuziasmului popular, rămîne în perspectiva celor 109 ani ca un eveniment major, ca o dovadă concretă a maturității politice a poporului român, a destoiniciei și îndrăzelii sale, iar figura lui Alexandru Ioan Cuza se înscrie cu valoare de simbol — domnul Unirii! — în istoria României moderne, ca unul din marii ei ctitori. Sfirșit de drum — prin împlinirea unor năzuințe seculare de unitate — și început de drum — spre desăvîrșirea unității naționale — actul istoric al dublei alegeri își păstrează de aceea peste veac măreția și adinca semnificație.

Dan BERINDEI

«Domnul Unirii»: Alexandru Ioan Cuza — litografie de A. Strixner.

Ședința secretă a Adunării electivă a Țării Românești din 24 ianuarie 1859 — tablou de Theodor Aman.

NTTELE UNIRII

Deschiderea Adunării ad-hoc a Țării Românești — litografie de Carol Popp de Szathmáry

Unul din fruntașii mișcării pentru Unire: Mihail Kogălniceanu — litografie de Sieger.

«Românul», principala foaie unionistă din Țara Românească.

Pagina de titlu a lucrării lui N.T. Orășanu, «O pagină a vieții mele» sau 22, 23 și 24 ianuarie 1859» (București, 1861) în care autorul — unul dintre «tribunii» maselor — relatează evenimentele care au dus la dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza.

Membrii comisiei de informare a puterilor garante, însărcinată să ancheteze situația din Principate și să îndeplinească dorințele poporului român — litografie de Carol Popp de Szathmáry.

Fotografiile au fost reproduse din colecția de stampe a Academiei Republicii Socialiste România.

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

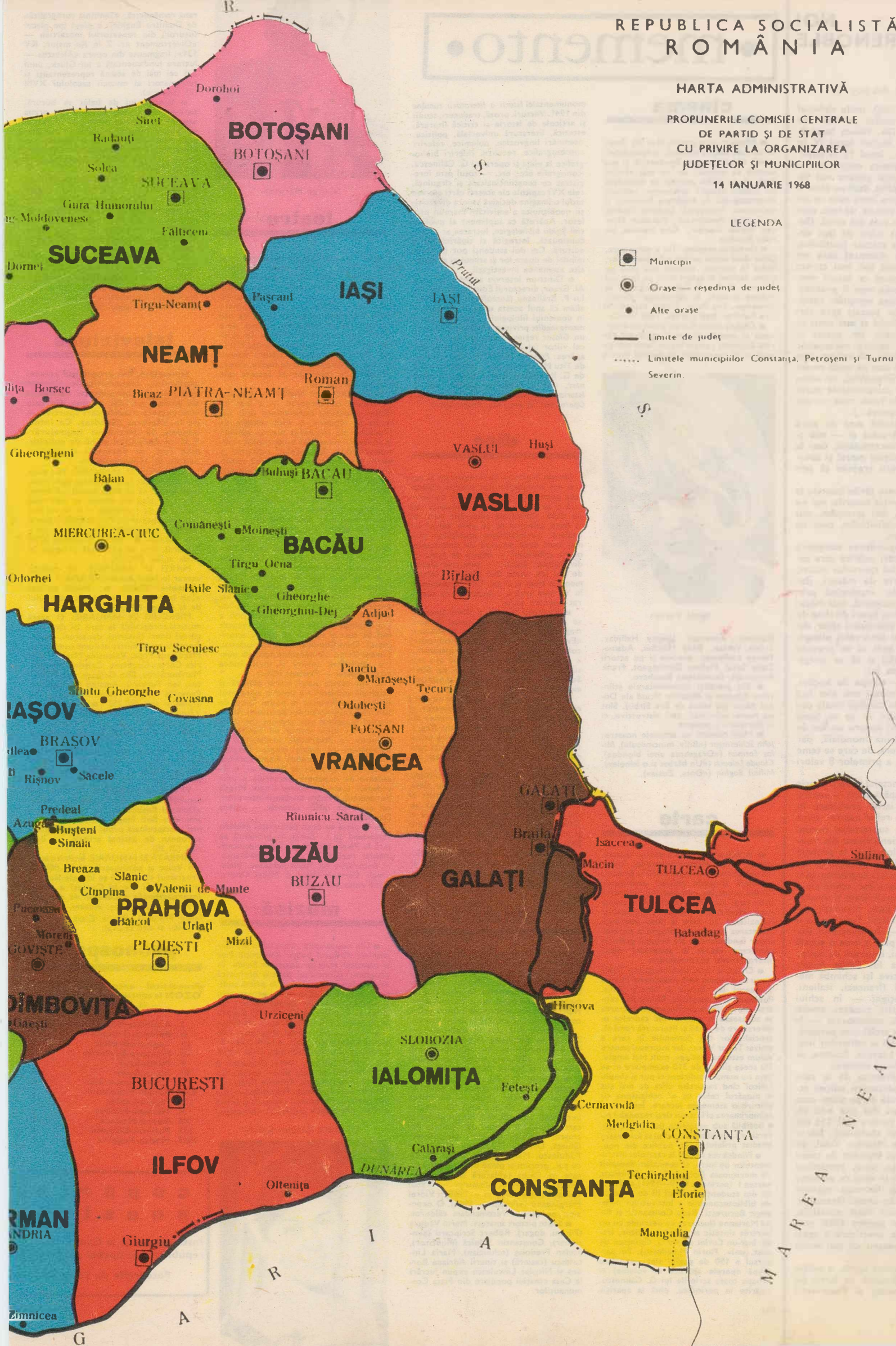
HARTA ADMINISTRATIVĂ

PROPUNERILE COMISIEI CENTRALE
DE PARTID ȘI DE STAT
CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA
JUDETELOR ȘI MUNICIPIILOR

14 IANUARIE 1968

LEGENDA

- ◻ Municipii
- Orașe — reședința de județ
- Alte orașe
- Limite de județ
- Limitele municipiilor Constanța, Petroșeni și Turnu Severin.

Podoaba de flori a arborelui pohotukawa — Christmastree.

„INSULA CARE FUMEGĂ“

—NOTE DE DRUM DIN NOUA ZEELANDĂ —

de prof. univ. Ion STĂNCULESCU

▼ Rotorua — intrarea, împodobită cu sculpturi tradiționale din lemn, a muzeului în aer liber al satului maor.

Aproape 20 000 km în zbor de pasăre, mai bine de o lună de călătorie cu vaporul pe o rută care ocolește Africa pe la Capul Bunei Speranțe sau circa 40 de ore de drum cu avionul deasupra Orientului Mijlociu, Iranului, Pakistanului, Indiei, Malayeziei, Indoneziei, Australiei și Mării Tasmaniei, departe țara noastră de îndepărtatele insule ale Noii Zeelande.

Ca participant la o conferință de specialitate organizată la Auckland, profesorul inginer Ion Stănculescu de la Institutul de construcții din București a avut prilejul să viziteze Insula de Nord a Noii Zeelande. În paginile de față domnia-sa împărtășește cititorilor «Flacării» o seamă de impresii culese din această călătorie.

Decolăm de pe aeroportul din Sydney pentru a parcurge ultima etapă a călătoriei noastre spre Noua Zeelandă. După nici trei ore de zbor între cerul albastru, fără nori, și întinderea cenușiu-verzuie a Mării Tasmaniei, întreruptă ici și colo de crestele înspumate ale valurilor, zărim linia adinc sculptată a țărmului neozelandez, relieful presărat cu numeroase conuri vul-

canice îmbrăcate în vegetație și, în sfârșit, orașul-gază — Auckland.

După ce îndeplănim, la aeroport, formalitățile de rigoare, pornim pe artere foarte circulante. La o distanță atât de mare de alte centre civilizate ale lumii, Aucklandul — cel mai mare oraș al Noii Zeelande — oferă la fiecare pas un peisaj citadin ce subliniază dezvoltarea economică vertiginosă pe care au cunoscut-o în ultimele două sute de ani aceste locuri.

LEGENDE PE COLINE

Străinii au căutat să găsească farmecului său un termen de comparație. I-au spus «Roma australă» — pentru că, asemeni orașului etern, Aucklandul e clădit pe coline; «Veneția Noii Zeelande» — datorită apei care-l înconjoară, fiecare dintre aceste denumiri fiind în mai mare sau în mai mică măsură justificate de realitate. Una dintre ele i se potriveste însă, cred, cel mai bine: «Orașul celor 200 de parcuri». E o deosebită abundență de verdețe, de grădini în Auckland, iar pe fiecare dintre colinele orașului — și numărul lor e mare — există câte un parc. Și dacă Albert Park găzduiește Universitatea iar colina Owhiraka adăpostește în craterul său vulcanic un stadion de rugby — sportul național neozelandez — Muntele Eden este încoronat de rămășițele unor fortificații maore. La Muzeul etnografic din Domain Park, pe o altă colină, am avut prilejul să admir comori ale artei maori, mărturii despre vremurile când primii locuitori ai acestor meleaguri mai erau încă «la ei acasă» în Noua Zeelandă.

Legende și vechile cîntece maore evocă lungă călătorie pe întinsul Oceanului Pacific spre cele două insule, pe atunci nepopulate, ale Noii Zeelande, întreprinsă de curajoșii navigatori polinezieni, adevărați vikingi ai Soarelui Răsare — cum îi denumește savantul etnograf de origine maoră, Te Rangī Hiroa.

Într-o vreme în care navigatorii lumii vechi nu îndrăzneau să piardă din ochi uscatul ospitalier, văslașii primei expediții polineziene, plecați din insula Hawaiki, aflată undeva în Arhipelagul Societății, zăreau după un drum de aproape 4 000 km spuma albă a valurilor ce se spargeau de stîncile Marii Bariere a Insulei de Nord. «He ao! He ao!» — Un nor! Un nor! — ar fi exclamat unul dintre ei. De unde, se spune, insulele ar fi primit numele de «Ao Tea» — Nor Alb. După ce polinezienii au descoperit întinderea pămînturilor Noii Zeelande, «Ao Tea» a devenit «Ao-Tea-Roa» — Marele Nor Alb.

TRAGEDIA MAORILOR

Atunci cînd, în toamna anului 1642, olandezul Abel Janszoon Tasman descoperă, în căutarea unui drum mai bun din India spre Chile, noul pămînt, băștinașii maori nu fac primilor «pakeha» — străini — o primire tocmai prietenoasă. Corăbiile lui Tasman se îndepărtează de țărmurile Noii Zeelande, scurtul episod încheind primul contact dintre două lumi.

După un secol și mai bine, în 1769, James Cook redescoperă și studiază insulele Noii Zeelande și pe locuitorii lor — vinători și pescari iscusii, agricultori pricepuți. Cook înalță în vârful unui stîlp drapelul Marii Britanii. Era o prefigurare, un simbol al dominației ce avea să urmeze și care, în răstimp de câteva decenii, avea să devină realitate. După anul 1840, cînd Noua Zeelandă este declarată colonie britanică, străinii cu pielea albă vin în valuri tot mai dese și se stabilesc pe cuprinsul îndepărtatelor insule. Revolta băștinașilor deposedați de pămînturi nu întîrzie să se manifeste. Războiul maoro-englez durează aproape trei decenii, ani în care indigenii, rudimentar înarmați, opun o rezistență eroică coloniștilor. Apreciat de James Cook la 400 000, numărul maorilor — literalmente decimați de război, foamete și molimi, împinși spre regiunile cele mai sterpe ale insulelor — ajunsese în 1896 la circa 40 000. Secolul XIX părea să anunțe apropiata dispariție a celor dintîi locuitori ai Noii Zeelande.

Coloniștii, avînd tot mai mare nevoie de mîină de lucru ieftină, au luat ulterior o serie de măsuri menite să protejeze ce mai rămăsese din populația maori. Supraviețuitorilor războiului, angajați să muncească în ferme și pe plantații, li se asigură o oarecare asistență sanitară, li se permite accesul în școli speciale.

Harnici și activi, ei reușesc cu timpul să-și cîștige un loc în noile condiții de viață. Treptat mortalitatea în rîndul maorilor scade iar curba natalității începe să urce. Așa se face că maorii n-au pierit.

LA HOTARUL DINTRE PITORESC ȘI... APOCALIPTIC

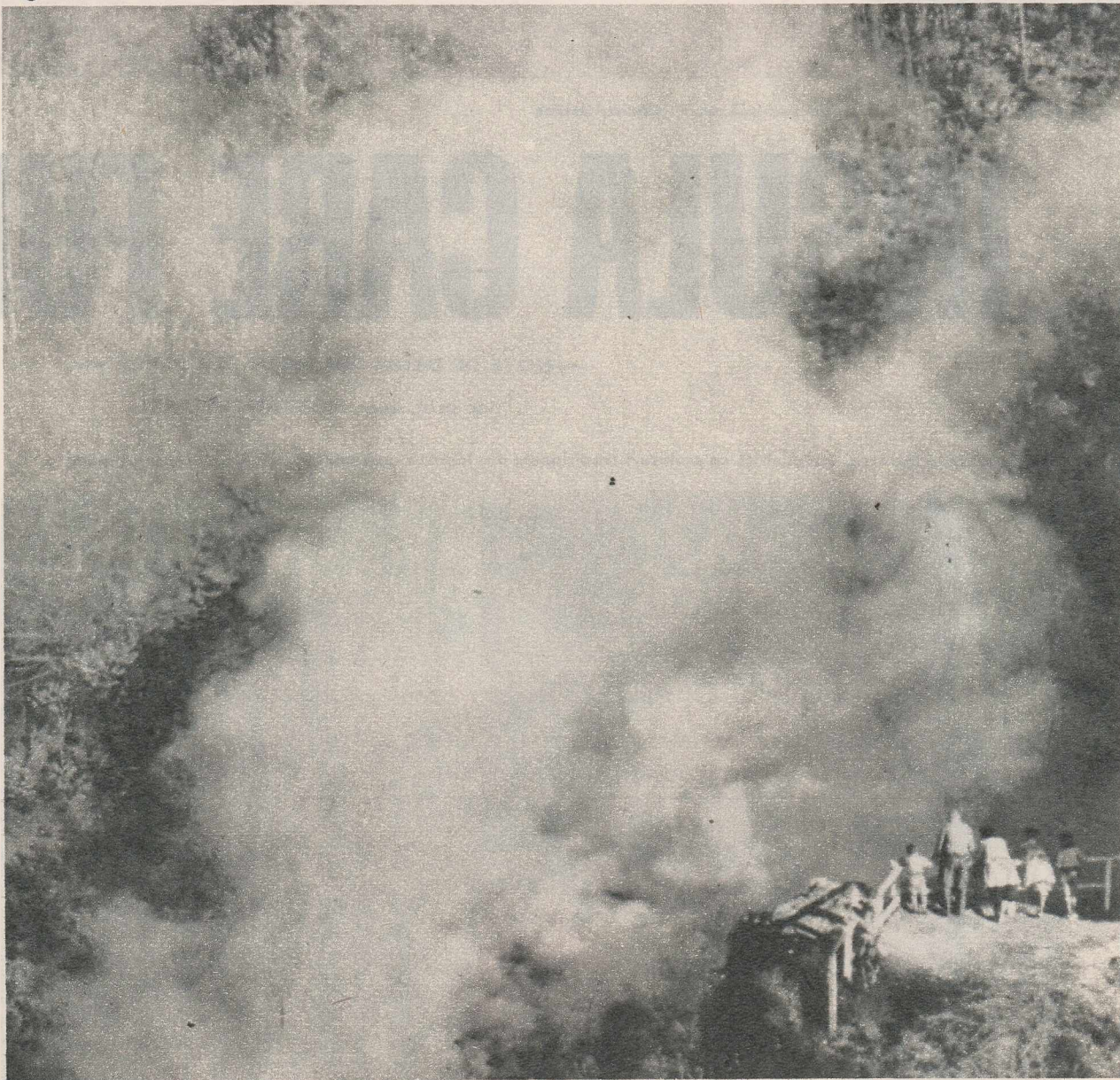
Se spune despre Noua Zeelandă că ar fi una dintre cele mai frumoase regiuni ale lumii. M-au fermecat și pe mine vastele ei cîmpii mănoase — excelentă bază a remarcabilei dezvoltări pe care a atins-o aici agricultura și în special zootehnia — pădurile tropicale în care printre ferigi arborescente se înalță falnicii copaci kauri sau faimoșii pohutukawa — acei «Christmas-tree», arborii crăciunului, plini, în luna decembrie, de mari flori roșii — lacurile limpezi, riurile bogate în pește, fiordurile adînci ce dantelează țărmurile, coasta lungă de mii de kilometri. Centrul turistic al Insulei de Nord, supranumită și «Insula care fumează», este o vastă regiune vulcanică și termală ce se întinde aproximativ între riul Tongariro și lacul Rotorua. Vulcanii, fîntînile arteziene ale nenumăratelor gheizere care țîșnesc la intervale regulate, măsurate parcă cu cronometrul, coloanele de vapori ce se înalță spre cer la zeci de metri înălțime, lacurile de noroi clocotitor și pămîntul care adesea își arde sub tălpi, pietrele înnegrite de căldură, aburii cu miros înăbușitor de sulf ce plutesc pretutindeni — toate acestea dau peisajului un aer apocaliptic. Un semnal rutier necunoscut nouă, «Atenție, vizibilitate redusă din cauza vaporilor», este aici la ordinea zilei, după cum tot atât de obișnuit este să fierbi în clocotul apelor termale peștii abia prinși în apele reci ca gheața ale riurilor — procedeu pe care îl foloseau și vechii maori.

ISTORIE ȘI TRADIȚIE LA WAKAREWAREWA

În vecinătatea lacului Rotorua, învăluit în aburi cu miros de pucioasă, se află Wakarewarewa, un muzeu în aer liber al satului maor. Dincolo de palisada ce-l înconjoară, după ce treci pe sub poarta boltită, sculptură în lemn, din care te privesc ochii de sidef ai unor chipuri grotești, intri într-o așezare cu colibe joase, reconstituiri fidele ale vechilor locuințe indigene. Deși arhitectura maoră are caracteristici comune tuturor culturilor polineziene, ea a căpătat, datorită condițiilor locale, unele trăsături specifice. Casele de locuit din Wakarewarewa, casele de adunare și de oaspeți, hambarele în care se păstrau proviziile sînt toate construcții solide din birne. Iar lemnul lor este în întregime decorat cu sculpturi și desene policrome. Fațadele, căpriorii, coama acoperișurilor sînt acoperite cu motive ornamentale de o mare bogăție și originalitate. Pe stîlpii principali din fața fiecărei clădiri, înalți de 15—20 metri și asemănători întrucîtva totemurilor indienilor nord-americani, sînt modelate imaginile stilizate ale unor animale, ale zeilor protectori sau ale unor războinici faimoși — figura omenească fiind totuși elementul cel mai frecvent întîlnit în sculptura maoră în lemn. Culoarea predominantă este pretutindeni roșul: în roșu sînt colorate sculpturile în lemn, roșul te frapează în costumele tradiționale cu care sînt îmbrăcați ghizii muzeului («piu-piu» — fustele din fibre de palmier, la git amuletele «tiki» — semn al fecundității, în pînă penele colorate ale păsărilor din pădurile tropicale) și în care prezintă vizitatorilor vechile lor dansuri.

Am vizitat, în apropierea aceluiași lac Rotorua — supranumit «Nima insulei care fumează» — o școală creată în cadrul unei acțiuni mai largi pentru încurajarea artei și meșteșugurilor maori, am văzut aici cum se deprinde mîiestria împletirii fibrelor vegetale, arta sculpturii în lemn, precum și dansurile tradiționale «poi» și «haka». Am asistat la cursuri în care elevilor li se vorbea despre vechile datini ale poporului lor, pe care timpul le acoperea cu un văl din ce în ce mai gros de uitare. Maorii nu vor ca tradițiile lor, patrimoniul lor cultural să fie jertfit eforturilor pe care ei le-au făcut și le fac pentru a-și cîștiga un loc în noile condiții de viață.

Unde se vede că «Insula care fumează» își merită numele.

MAORII SECOLULUI XX

Urmașii celor 40 000 de maori de la sfîrșitul secolului trecut, azi în număr de aproape 200 000, au reușit să se încadreze în viața economică a Noii Zeelande. E interesant faptul că datorită activității dascălilor maori și a dorinței de instruire a tinerilor indigeni s-a ajuns, puțin după încheierea războiului maoro-englez, la o situație paradoxală — procentul știutorilor de carte maori a devenit mai mare decît în masa coloniștilor. Din rîndurile maorilor s-au ridicat remarcabile personalități ca Taratoa, cunoscut matematician, Te Rangī Hiroa (Peter Buck), etnograf de renume mondială, Apirana Turupa Ngata, autor al unei monumentale enciclopedii a folclorului maor. Maorii au izbutit să cucerească două locuri în parlamentul țării, iar guvernul Noii Zeelande a numărat în cîteva rînduri miniștri de origine maori. Cu toate acestea există destule deosebiri de ordin economic și social între populația maori și cea de origine anglo-saxonă a Noii Zeelande. În marea majoritate a cazurilor maorii nu reușesc să ajungă la o calificare superioară, fiind folosiți mai mult în munci auxiliare — în construcții, industrie, comunicații și în marile ferme. Nivelul lor de trai e sensibil inferior celui general, longevitatea mai scăzută, morbiditatea mai ridicată.

Spre sfîrșitul vizitei mele am poposit într-o școală maori din orașul Turangi, în apropiere de vărsarea riului Tongariro în marele lac vulcanic Taupo. Ochii copiilor, ațintiți la învățătoarea care le vorbea despre funcționarea centralei geotermice aflate în apropierea orașului lor, despre felul cum fenomenele termale sînt folosite pentru obținerea de energie electrică, oglindeau un interes intens pentru cuceririle științei și tehnicii contemporane. Curiozitatea aceasta arzătoare pentru nou, dorința de a înțelege și a ști a micilor maori mi s-au părut cea mai pregnantă dovadă a viabilității acestui popor înzestrat, a posibilităților lui de a-și cuceri locul ce i se cuvine.

GREFELE REALIZĂRI, ESECURI ȘI SPERANȚE

de dr. Em. ROMAN

PERSPECTIVELE GREFĂRII DE ORGANE LA OM PREOCUPĂ AZI MILIOANE DE OAMENI. ÎN CELE CE URMEAZĂ PREZENTĂM CÎTEVA FILE DIN «DOSARUL» ACESTEI PASIONANTE PROBLEME.

DE CÎND SE PRACTICĂ GREFE? CE NE SPUN STATISTICILE ACTUALE? ÎN CE CONSTĂ PRINCIPALA DIFICULTATE ÎN CALEA GENERALIZĂRII GREFELOR? CARE SÎNT PRINCIPALELE DIRECȚII DE CERCETARE, CE REZULTATE S-AU OBTINUT ȘI CE PERSPECTIVE DESCHID?

I. GREFELE, O PROBLEMĂ NOUĂ... VECHE DE 5000 DE ANI

Istoria grefelor, a tentativelor, a eșecurilor și a realizărilor ei este pasionantă. Cu toate că succese importante în acest domeniu au fost obținute abia în ultimii zece ani, documentele atestă că de la primele încercări de grefe au trecut... 5000 de ani. Iată mai jos doar câteva «pietre de hotar» pe drumul spinos al transplantărilor. Este de subliniat că printre pionierii se găsesc și medici români: N. Florescu (1905), C. Demetrescu-Severeanu (1930), Tiberiu Ghițescu (1949).

● **CIRCA 3000 DE ANI Î.E.N.** În Tibet se fac primele autogrefe cu scopul refacerii plastice a nasului.

● **CIRCA 1000 DE ANI Î.E.N.** Papi-rusul lui Ebers atestă că la această dată sînt cunoscute în Egipt cîteva metode de autogrefare pentru refacerea nasului rănît. În jurul aceleiași date, în «Cartea vieții» a scriitorului indian Susruta, este descrisă *chirurgia plastică a nasului și urechii*. Chirurgii empirici indieni practicau autogrefe reușind să «mute» pielea de pe frunte pe nas și să o grefeze. Această tehnică, cunoscută sub numele de «metoda indiană», se mai utilizează și astăzi în anumite cazuri.

● **ANUL 100 E.N.** Celsius, elev al lui Hipocrate, trăind în Roma, descrie o serie de principii de grefare.

● **ANUL 200.** Galenus menționează *tehnicile romane de chirurgie plastică*.

● **1594.** Chirurgul francez Ambroise Paré efectuează *prima transplantare de țesut osos dentar* unei prințese regale, căreia îi înlocuiește dintele bolnav cu unul sănătos de la o cameristă.

● **1597.** Elevii profesorului de anatomie și medicină din Bologna, Tagliacozzi, publică lucrarea «De chirurgia curtorum per incisionem», în care expun «metoda de plastie italiană». Aceasta a reprezentat un pas important în chirurgia grefelor, prin fundamentarea științifică a metodei respective. În adevăr, pînă la această dată cunoștințele se transmiteau oral într-un cerc limitat de specialiști sau chiar ca o moștenire de familie.

● **1885.** Chirurgul K. Șimanovski din Kiev publică lucrarea *Operații la suprafața corpului omeneș*, în care prezintă cîteva tehnici originale de grefare.

● **1902.** Prima transplantare reușită a ex-

tremităților (*membre anterioare și posterioare*) la cline, realizată de Hefpner (Germania). Dacă la început animalele mureau la scurt timp după intervenție, ulterior s-au obținut succese durabile, cu vindecarea și reluarea funcției extremităților.

● **1905.** Prima transplantare reușită a unui organ (*rinichi*) la cline. Autor: N. Florescu (România).

● **1906.** Primele grefe renale totale ale lui Alexis Carrel (S.U.A.), care transplantează unor pisici rinichi, din poziția lor normală în altă regiune a corpului animalului.

● **1913.** Primele transplantări de cornee, folosindu-se cornee de la cadavre, conservată la rece. Autor: V.P. Filatov (Rusia).

● **1930.** Primele grefe arteriale experimentale. Autor: Constantin Demetrescu-Severeanu (România).

● **1945.** Chirurgii din mai multe țări efectuează grefe arteriale la om. Arterele sînt înlocuite cu vene luate de la pacientul operat.

● **1949.** La București, Tiberiu Ghițescu începe în Laboratorul de chirurgie experimentală al Academiei o serie de transplantări cu grefe conservate la rece (vezică biliară, duoden, vezică urinară, esofag, coledoc, uretră, oase, nervi, vene, artere și rinichi).

● **1953.** Prima transplantare de rinichi la om realizată de chirurgii francezi Delinotte și Oeconomos. Este vorba de un copil născut cu un singur rinichi, pe care și-l distruge ulterior într-un accident. Organul vătămat a fost scos și înlocuit cu rinichiul donat de mama copilului, dar transplantul n-a funcționat decît 30 de zile.

● **1956.** Primele transplantări dentare de la o specie animală la alta (Beidl și Weizenberg).

● **1958.** Primele transplantări ale mîinii osoase. Autor: prof. Georges Mathé (Franța). Bolnavii au fost patru cercetători atomiști iugoslavi iradiați accidental. Șapte ani mai tîrziu unul dintre aceștia a devenit tatăl unui copil perfect dezvoltat.

● **1960.** R. Schwartz și W. Dameshek (Londra) descoperă *prima substanță cu acțiune imunopresoare*: 6-Mercaptopurina, care deschide o cale nouă grefelor.

● **1960.** Premiul Nobel pentru medicină și fiziologie este atribuit lui F.M. Burnet (Australia) și P.B. Medawar (Anglia) pentru descoperirea «toleranței imunologice dobîndite». (Reactivitatea imunologică nu ar apărea la naștere ci doar pe măsura dezvoltării organismului; de aceea transplantările făcute la embrioni de animale reușesc 100 la sută.)

● **1962.** Primele transplantări de intestin la animale. Autor: R. Lillehei (S.U.A.). Frag-

mente de intestin sînt scoase de la locul lor și grefate în gîtul ciinilor.

● **1963.** Prima transplantare (fără «înlocuire») de cord unei persoane grav bolnave, efectuată de un grup de medici de la spitalul de chirurgie din Jackson (S.U.A.) Pacientul a decedat după ce a doua inimă a mai funcționat o oră.

● **1963.** V. Demihov (U.R.S.S.), după 16 ani de experiențe de transplantare la cîini a inimii, plămînilor și altor organe, face primele transplantări de cord și pulmon la maimuță.

● **1963.** Primele transplantări de ficat omeneș, în S.U.A. Durata de supraviețuire maximă: 23 de zile.

● **1964.** Primele încercări de transplantare a creierului la maimuță. Autor: R. White (S.U.A.)

● **1964.** Prima transplantare pulmonară la om. Autorii: J.G. Macgovern și A.J. Yeats (S.U.A.). Unui bolnav de 44 de ani cu insuficiență respiratorie gravă i se grefează pulmonul stîng.

● **1966.** Primele heterotransplantări, la om, de cornee provenind de la animale (porc, vițel, iepure, pește etc.). Autor: P. Peyrot (Paris).

● **1967.** Primul Congres internațional al Societății de transplantări are loc la Paris sub președinția lui P.B. Medawar (Premiul Nobel, 1960), reunind 1200 specialiști din 40 de țări.

● **1967 (decembrie)-1968 (ianuarie).** Primele trei transplantări de cord reușite: două la spitalul Groote Schuur din Capetown, a treia — la Centrul medical al Universității din Stanford (California).

II. TEHNICA TRANSPLANTĂRII A FĂCUT PAȘI URIAȘI...

Un celebru chirurg vienez, Bielroth, scria în 1881: «Chirurgul care se va atinge de inimă nu este demn de respectul colegilor săi». Au trecut de atunci aproape 90 de ani, în care timp «mitul» că inima este un organ inabordabil chirurgiei a fost spulberat de oamenii de știință. După intervențiile pe «inimă deschisă», devenite în prezent operații de rutină, primele transplantări la om au fost realizate recent cu succes, după un lung șir de grefe ale aproape tuturor organelor, inclusiv creierul.

Specialiștii consideră astăzi că în tehnica chirurgicală a transplantărilor se mai pot, desigur, realiza progrese însemnate, dar nu aceasta constituie problema majoră.

În prezent nici un bolnav nu mai moare pe

Pièces de rechange pour corps humain

Rein : 400 transplantation Moelle : première réussite Cœur : espoir dans 10 an

Depuis un an, grâce en particulier aux efforts des néphrologues et des chirurgiens français, les greffes humaines ont fait d'immenses progrès. Tous les problèmes histologiques qui étaient considérés comme insolubles, leurs effets à long terme restent ignorés, mais la Banque des organes n'est déjà plus une utopie.

Imaginații vor veni să se realizeze în curând. În prezent, în țările noastre, se realizează în număr mare transplantările de rinichi și de ficat. În țările străine, se realizează în număr mare transplantările de inimă și de plămîni. În țările străine, se realizează în număr mare transplantările de inimă și de plămîni. În țările străine, se realizează în număr mare transplantările de inimă și de plămîni.

Le banc d'essai du rein

Septembre 1967. Réalisé en collaboration avec l'Université de médecine de la greffe de rein, un bilan des greffes de rein a été publié. Les résultats sont très encourageants. Les greffes de rein sont réalisées en nombre croissant. Les résultats sont très encourageants. Les greffes de rein sont réalisées en nombre croissant.

● **O mărturie a progreselor extrem de rapide ale tehnicii transplantării de organe. În numărul din februarie 1965 al cunoscutii reviste franceze «SCIENCE ET VIE» apărea un bilanț al transplantărilor și un pronostic al grefei de inimă. Anul asupra căruia căzuseră de acord cei mai reputați specialiști fusese... 1975. După cum se știe prea bine, transplantările de cord au fost făcute cu opt ani «înainte de termen».**

masa de operație «din motive tehnice» la o TRANSPLANTARE RENALĂ, și totuși operația în sine nu este de loc simplă. În general într-un asemenea caz nu se înlocuiește decît unul din rinichii bolnavului. Noului rinichi i se schimbă «domiciliul», fiind grefat în fosa iliacă, a cărei protecție osoasă este foarte utilă. Pentru «brățamentul» rinichiului grefat sînt necesare suturi numeroase de artere, vene și suturi ale ureterului. În același timp trebuie restabilite legăturile nervoase dintre organul grefat și «gazdă».

GREFA DE CORNEE se practică de asemenea pe scară largă în prezent. După numeroase îmbunătățiri ale tehnicii chirurgicale în homotransplantări, s-a trecut recent la punerea la punct a tehnicii heterotransplantărilor la om. Un singur chirurg, Paul Peyrot (Franța), a efectuat peste 50 de astfel de transplantări la om cu cornee de proveniență animală, după ce în prealabil

a executat 1 000 de «seturi» de experiențe la ciini, iepuri etc.

Operații curente au devenit astăzi și **TRANSPLANTĂRILE DE PIELE, GLANDE, OASE, ARTERE.**

TRANSPLANTAREA CREIERULUI a fost perfectată de asemenea din punct de vedere tehnic, dar numai la animale. După experiențe de menținere în viață a creierului izolat un timp îndelungat, Robert J. White, de la spitalul General Metropolitan din Cleveland (S.U.A.), a făcut o serie de transplantări cerebrale pe ciini. Transferul pe cale chirurgicală al creierului de la animalul donator la cel primitor a fost realizat în condiții tehnice ireproșabile (ligaturarea vasculară și nervoasă a sistemului carotido-jugular, hemostaza, suturi și incizii). După ultimele date, durata maximă a menținerii în viață a primitorului a fost de 7 zile, ceea ce pentru început reprezintă un succes remarcabil.

TRANSPLANTĂRILE DE INIMĂ, care se află în momentul de față în atenția întregii lumi, sînt considerate relativ ușoare față de alte grefe. Cităm, în acest sens, opiniile prof. dr. V. Marinescu, dr. E. Paușescu și dr. F. Negrea, expuse în cartea «Biologia transplantării țesuturilor și organelor» (Editura medicală, 1967):

«Din punct de vedere tehnic, transplantarea inimii oferă unele avantaje în comparație cu transplantarea altor organe. Vasele sanguine, chiar dacă este vorba de inimici mici, sînt suficient de mari pentru ca anastomozele (suturile) vasculare să se execute fără greutate. Mărimea vaselor permite de asemenea instalarea unor mijloace de măsurare a debitului sanguin al grefei și de prelevare a probelor de sînge din vase. Perioada de supraviețuire funcțională a inimii transplantate poate fi evaluată cu mai multă precizie decît în cazul altor organe, iar efectul inimii transplantate asupra inimii receptorului poate fi studiat electrocardiografic. Denervarea acută a inimii are, în mod surprinzător, puține efecte nefavorabile, iar,

pe de altă parte, reinervarea unei asemenea inimii se realizează într-o perioadă mai scurtă de doi ani.

Față de cele prezentate, este de admis că numai problema imunologică, nerezolvată încă, face să eșueze tentativele experimentale sau clinice de transplantare cardiacă.

Recentele operații efectuate la Capetown și Stanford au dovedit pe deplin că faza tehnică poate fi considerată practic rezolvată.

Aceasta doar în linii mari, căci mai sînt încă

PROBLEME «DESCHISE» ÎN MATERIE DE TEHNICĂ

1) Conservarea organelor pînă la transplantare și realizarea unor «bănci de țesuturi și organe».

2) Îmbogățirea surselor de organe și țesuturi pentru transplantare.

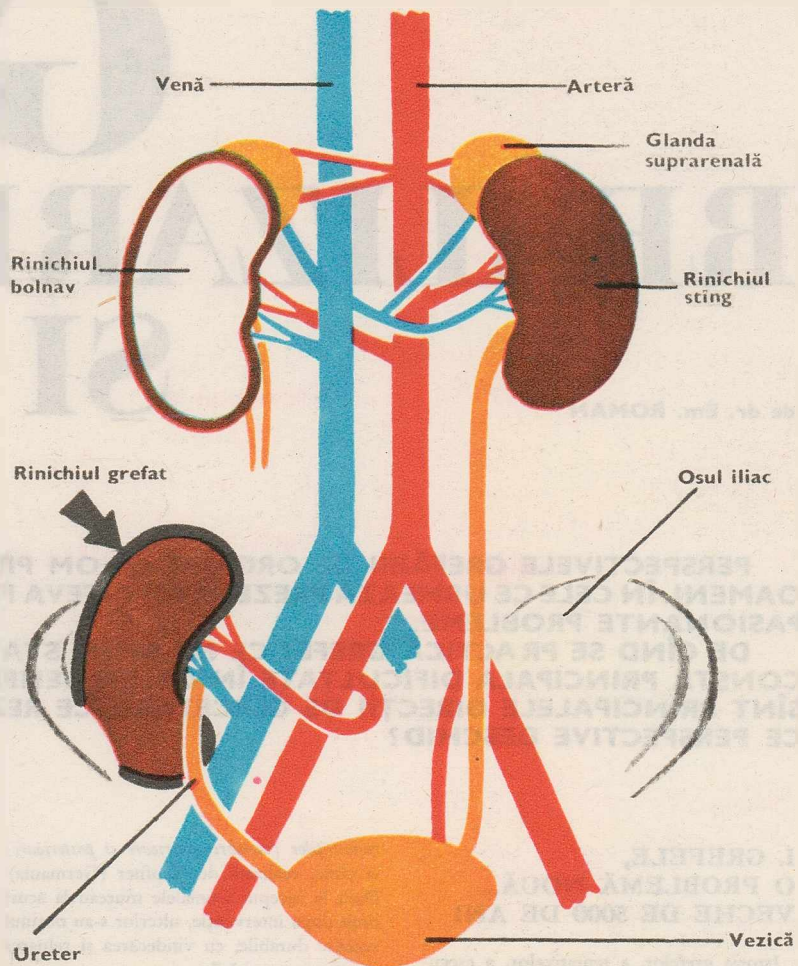
3) Asigurarea în cît mai bune condițiuni a circulației sanguine imediat după transplantare.

4) Selecționarea cazurilor ce urmează a fi operate (donator-primitor).

III. ...DAR N-A FOST ÎNVINSĂ BARIERA IMUNOLOGICĂ

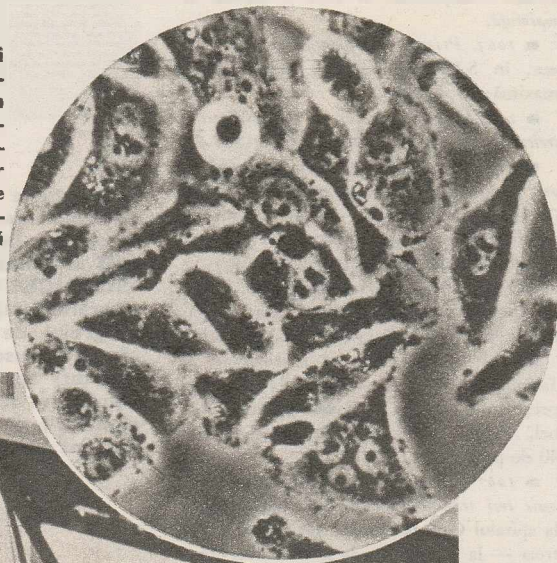
Rămîne deci problema imunologică sau, cum se mai spune, fenomenul incompatibilității biologice. Care este în fond esența acestui proces?

Să dăm cuvîntul prof. dr. docent Ilie Riga: «Obstacolul principal în reușita deplină a grefelor și transplantărilor de organe vîi îl constituie reacția imunologică. Ea derivă din specificitatea biochimică a fiecărui individ și este o reacție de apărare împotriva albuminelor străine. Fenomenul acesta de intoleranță nu este absolut. El nu se manifestă, de exemplu, în cazul gemenilor univulari (provenind din același ovul), care pot

Transplantarea renală, care pînă acum șapte-opt ani părea o operație extrem de hazardată, a intrat azi în practica medicală. Rinichiului grefat i se schimbă «domiciliul» în fosa iliacă.

Băncile de țesuturi și organe au intrat parțial în funcțiune. În băncile de oase de pildă, asemănătoare întrucîtva unui frigider obișnuit, culturile de celule osoase (în medalion) își păstrează viabilitatea doi ani.

suporta grefe de la unul la altul fără dificultate. De aici s-a ajuns la concluzia că există «grupe de țesuturi», după cum există grupe sanguine.

Fenomenul imunologic este util în anumite condiții. Organismul se apără astfel împotriva unor substanțe străine (antigene), ca microbii, prin fabricarea anticorpilor. Anticorpul — proteine specifice — reprezintă unul dintre elementele de prim ordin ale aparatului de adaptare a organismului. Dar această autoapărare, în cazul grefelor, este greșit «înțeleasă» de organism, care nu-și dă seama de utilitatea lor. De aceea s-a spus că problema grefelor este în primul rînd o chestiune de toleranță biologică.

«Toleranța imunologică — arată savantul australian prof. dr. David F. Gray — reprezintă o stare neobișnuită și în mare măsură artificială, în care anumite antigene străine pot fi tolerate și deci acceptate ca proprii. Sfera acestor antigene pare să se limiteze la cele care seamănă foarte mult cu unele dintre componentele proprii. Experiențe făcute prin transfuzii de sînge și grefe chirurgicale au arătat că, întocmai cum respinge microbii și diferite proteine străine, organismul unui mamifer normal respinge și singele transfuzat sau celulele grefate provenite de la un alt individ, chiar înrudit îndeaproape, dacă aceste țesuturi nu sînt genetic identice cu ale sale. În anumite condiții totuși se poate instala o toleranță care permite acceptarea și reținerea unor asemenea țesuturi».

Care sînt modalitățile de a învinge «bariera biologică»? Să sintetizăm cele mai noi rezultate:

1) Dat fiind că la făt sau la animalul nou-născut procesele imunologice sînt foarte

reduse, se poate crea o **TOLERANȚĂ ARTIFICIALĂ PRIN EXPUNEREA LA ANTIGENUL RESPECTIV** a fătului sau a animalului nou-născut.

2) **SCOATEREA TIMUSULUI** la animale tinere anihilează capacitatea lor de a produce anticorpi și determină o toleranță mai mult sau mai puțin universală față de grefe. Astfel operați, șoarecii acceptă grefe de piele de șobolan! Ei supraviețuiesc însă rar mai mult de trei luni, deoarece neavînd timus sînt «infirmi» din punct de vedere imunologic și expuși deci la orice infecție.

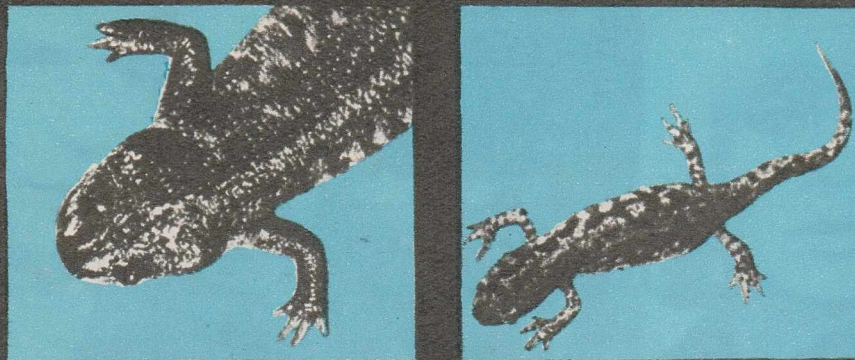
3) La animale și oameni adulți toleranța se poate produce prin **IRADIERE**. Modificarea reacției imunologice prin iradiții este condiționată de doza de radiații, durata modul aplicării lor și starea fiziologică a organismului. Este astăzi o metodă curentă, utilizată în transplantare.

4) **IMUNITATEA POATE FI INHIBATĂ ȘI PE CALE CHIMICĂ**. Dintre substanțele imunosupresoare folosite în prezent în cazul aplicării de homogrefe la om amintim 6-Mercaptopurina, 6-Tioguanina, Azatioprina și Prednisonul (Cortizon). Numărul substanțelor de acest tip este foarte mare și în continuă creștere.

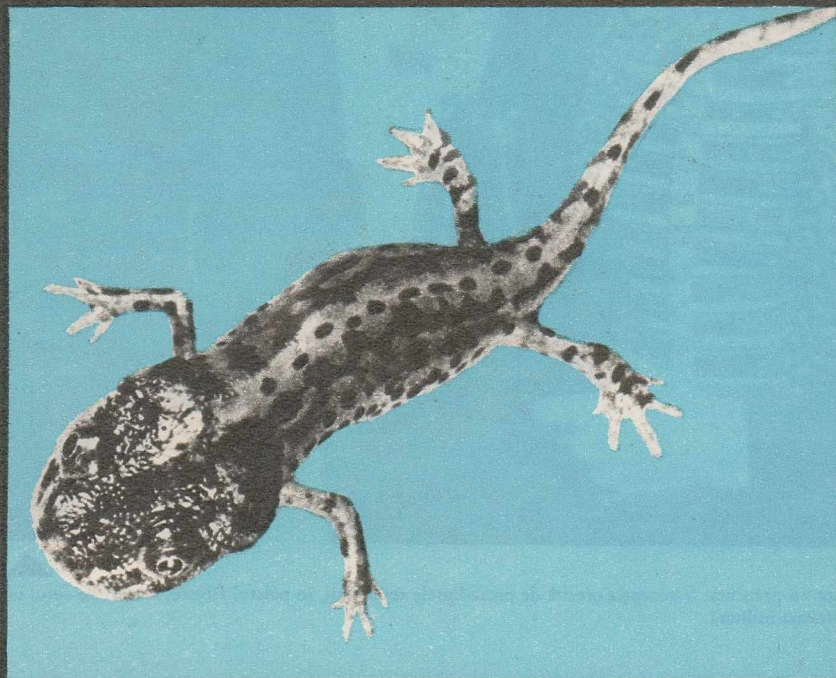
5) Studii recente despre **EFACTELE EXPUNERII LA FRIG** asupra organismelor animale au arătat că astfel se poate obține o creștere a toleranței imunologice. În transplantările la om, frigul nu poate însă avea, potrivit datelor actuale, decît un rol ajutător și nu determinant.

IV. OFENSIVA CONTINUĂ!

În momentul de față în numeroase laboratoare din lumea întreagă continuă studiile și experiențele pentru învingerea barierei

Cind tritonii își schimbă capetele... Surprinzătoarele himere ale profesorului Huxillou aruncă o nouă lumină asupra mecanismelor intime ale grefelor și deschid perspective interesante în acest domeniu.

CÎTEVA CIFRE

● În ultimii 25 de ani s-au realizat în lumea întreagă, în 50 de centre chirurgicale, 1 400 grefe de rinichi; 700 pacienți supraviețuiesc și astăzi.

● O statistică publicată la sfârșitul anului trecut arată că în țările occidentale există 18 000 persoane care au grefate pe inimă valvule din materiale plastice (allogrefe). Există de asemenea 5 000-600 de oameni care au grefate valvule umane sau animale, precum și valvule confecționate dintr-un țesut viu (venă sau arteră).

● **SUPRAVIEȚUIREA** primului om căruia i s-a făcut un homotransplant pulmonar (1964) a fost de 7 zile, iar cea mai lungă supraviețuire a plămînilui transplantat la om, citată în literatura medicală, a fost de 18 zile.

● La început, după transplantarea ficatului, aproximativ 50% din animale mor în primele trei zile. Recent în revista «Surgery» s-au comunicat cazuri de supraviețuire a unor ciini cu transplant hepatic între 25 și 324 de zile, bineînțeles, sub tratament cu substanțe imunosupresoare. Din cei zece bolnavi cu transplantări de ficat mai trăiesc doi — ambii copii (unul în vîrstă de doi ani și jumătate, altul de un an și jumătate) — operați, primul la 23 iulie 1967 și al doilea la 5 septembrie 1967.

● **TRANSPLANTAREA** stomacului la ciini a dus la o supraviețuire pe o durată medie de 5,1 zile fără tratament imunosupresor și 12,7 zile sub un asemenea tratament.

● **DUPĂ** părerea profesorului englez R.Y. Calne, specialist în grefe renale, la o populație de 50 milioane decedează anual cam 5 000 bolnavi datorită bolilor de rinichi. Din aceștia, cel puțin 3 000 ar putea beneficia de transplante renale.

biologice care se ridică în calea generalizării grefelor. Iată cîteva preocupări ale unor reputeți oameni de știință, direcțiile fundamentale de cercetare consemnate în aceste rînduri indicînd totodată și perspectivele care se deschid acestui pasionant domeniu al medicinei.

«Amestecul prealabil de cromozomi»

PROF. F.M. BURNET (AUSTRALIA)
laureat al Premiului Nobel:

«Toleranța biologică este în primul rînd o problemă genetică. Am încercat să pun la punct o metodă de favorizare a toleranței prin amestecul prealabil de cromozomi ai donatorului și primitivului grefei. Lucrările sînt în curs».

Celule tratate prin frig

PROF. W. G. FISCUS (S.U.A.):

«Împreună cu colaboratorii mei am pus la punct o metodă de mărire a toleranței biologice prin introducerea în singele primitivului, înainte de transplantare, a celulelor din splina donatorului, tratate prin frig (splina este un izvor de celule sanguine). În acest fel organismul-gazdă tolerează celulele splenice, care apoi favorizează primirea grefei. «Conflictul» antigen-anticorp este suprimat în ceea ce privește organul grefat, dar corpul-gazdă păstrează toate posibilitățile de apărare față de agenții patogeni».

«Am fabricat în laborator celule-himere»

PROF. P. B. MEDAWAR (ANGLIA)
laureat al Premiului Nobel:

«Imunitatea unui țesut viu față de un țesut provenit de la un alt individ a fost blocată de noi cultivînd într-o eprubetă cele două țesuturi. Culturile de celule «pătrund» astfel una în alta, formînd în cele din urmă un țesut în care se asociază celule de origine zoologică diferită. Este ceea ce biologii numesc o *himeră*, gîndindu-se la monștrii din poveste care poartă un cap de pasăre pe un corp de patruped. Am fabricat în laborator celule-himere provenind de la pui și șoareci, de pildă, în care țesuturile provenite de la cele două animale continuă să trăiască într-o fuziune perfectă.

Practic aceste lucrări și-au găsit de pe acum o aplicare în chirurgia grefelor: s-au transplantat cu succes hipofize de la copii născuți morți unor adulți cu insuficiența glandei hipofize».

Raportul dintre părțile «îmbinate» — un factor important

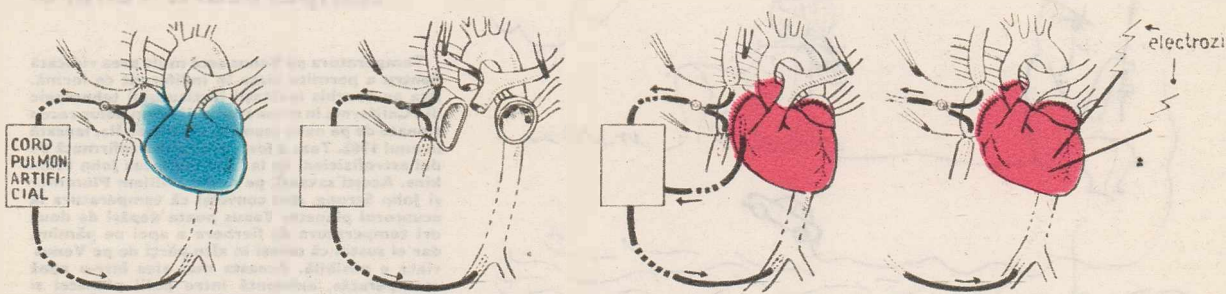
PROF. CH. HOUILLON (FRANȚA):

«În experiențe la Facultatea de științe din Paris am constatat că embrionii unor tritonii tăiați și apoi «lipiți» unor specii diferite continuă să trăiască în noua formă într-o proporție destul de mare. Ce se întîmplă? Se pare că reușita experienței este condiționată de raportul dintre părțile îmbinate. Ca în orice grefă, fiecare fragment secretă anticorpi proprii; dacă forțele lor sînt echilibrate, se produce o «vaccinare» și deci o toleranță reciprocă».

«Prima încrucișare, la nivelul celulei, între om și iepure»

PROF. H. HARRIS (ANGLIA):

«Încă din 1966 am obținut prima încrucișare, la nivelul celulei, între om și iepure. Aceste celule hibride, conținînd cromozomi ai celor două specii, nu constituie o simplă curiozitate de laborator. Sînt convins că hibridii mei vor ajuta medicinei să rezolve probleme spinoase genetice, ca cele ce se pun în tehnica grefelor sau a cancerului».

Cei «patru timpi» ai operației de «inlocuire» a inimii umane. Cei doi electrozi marcați simbolic în figura din extrema dreaptă intervin, la nevoie, în ultima fază a operației pentru a «porni» inima grefată.

MINIDICȚIONAR AL GREFELOR

AUTOGREFA — grefă din țesuturile sau organul unui individ, introdusă în altă parte a corpului său. De exemplu: aplicarea unui fragment de piele sănătoasă pe o regiune arsă, operațiile pentru îndreptarea nasului etc. Aceste grefe «prind» cel mai ușor.

HOMOGREFA — grefă preluată de la un individ din aceeași specie: de la un om la alt om, de la un ciine la alt ciine etc.

HETEROGREFA — grefă transplantată de la un individ de specie diferită: de la maimuță la om, de la ciine la iepure etc.

TRANSPLANT, TRANSPLANTĂRI se folosesc mai ales pentru organe la care este necesar să se stabilească legături vasculare, dar ei sînt adesea sinonimi cu GREFA și GREFĂRE — termeni mai generali.

ALLOPLASTIE sau GREFA ALLOPLASTICĂ — grefă care utilizează materiale plastice, sintetice sau metale —

care nu dau nici o reacție în organism. În grefele arteriale, de pildă, se utilizează alloplastii din țesături sau fibre sintetice (ivalon, nailon, orlon, dacron).

IMUNITATE sau REACȚIE IMUNOLOGICĂ — în accepția clasică: starea de rezistență a unui organism față de o infecție; în ultimul timp se definește astfel rezistența organismului față de introducerea naturală sau artificială a oricărui corp străin (microbi, celule, țesut, organ etc.).

ANTIGENE — substanțe străine organismului, care au proprietatea de a provoca, prin introducerea lor în corp, formarea unor substanțe de apărare numite anticorpi.

ANTICORPI — vezi antigene.

TOLERANȚĂ BIOLOGICĂ — fenomen opus imunității. Toleranța și paralizia imunologică sînt rezultatul acceptării drept «proprie» a anumitor materiale antigenice care în mod normal ar fi respinse.

SUBSTANȚE IMUNOPRESOARE — substanțe chimice care împiedică acțiunea imunologică a țesuturilor vii.

GREFE REALIZARI, ESECURI SI SPERANTE

«Lucrez la transplantarea unor membre suplimentare la ciini»

PROF. V. DEMIHOV (U.R.S.S.):

«Împreună cu prof. Zotikov lucrez în prezent la transplantarea unor membre suplimentare la ciini. Rezultatele sînt cu ațt mai bune cu cît se transplantează mai multe membre. Considerăm că în acest caz de transplantare a unor porțiuni masive de țesuturi străine organismul nu mai răspunde prin formarea de anticorpi; el este «paralizat» de invazia noului țesut».

«A devenit posibilă cercetarea anticorpilor în eprubetă»

PROF. A. BUSSARD (FRANȚA):

«De la descoperirea anticorpilor ne-am preocupat de studierea lor numai «in vivo» (pe animal). Or, la ora actuală a devenit posibilă cercetarea anticorpilor în eprubetă. Putem examina astfel un miliard de celule pe zi, urmărind activitatea lor. Dacă numai 15 din aceste celule fabrică anticorpi, le putem detecta. Pînă de curînd nu reușeam să studiem simultan mai mult de 200 celule. Cu ajutorul microscopului electronic căutăm să identificăm celulele producătoare de anticorpi și modul de sinteză al acestora. La ce temperatură sinteza lor este blocată? Ce produse chimice pot împiedica formarea lor? Sper că prin cunoașterea mai bună a sintezei anticorpilor vom izbuti într-o bună zi să declanșăm intensificarea producerii lor, cînd aceasta va fi utilă, sau să o diminuăm în caz contrar, cum este cazul transplantărilor. La Institutul Pasteur am ajuns la o serie de concluzii teoretice care vor duce, fără îndoială, la aplicații practice. Dar consider că în munca de cercetare nu se poate fixa tordeauna un obiectiv practic imediat util».

«Am folosit măduvă osoasă de la mai mulți donatori»

PROF. G. MATHÉ (FRANȚA):

«În lupta cu anticorpii am utilizat de curînd, la Institutul «Gustave Roussy», o metodă care încearcă să suplinesească lacunele teoretice ale problemei. Practic, transplantarea măduvei osoase la șoareci, de la un singur donator, deși din aceeași grupă sanguină, ducea adesea la rejecția țesutului. Am folosit apoi măduvă osoasă de la mai mulți donatori. Organismul primitor alege astfel dintre toate măduvele pe aceea care i se potrivește mai bine și o absoarbe, în timp ce pe celelalte le respinge. Acest procedeu l-am folosit și în cazul unui bolnav de leucemie, în vîrstă de 26 de ani, căruia i-am transplantat măduvă colectată de la tatăl, mama, sora și cei trei frați ai săi. Operația a avut loc cu un an în urmă. Pacientul continuă să se simtă bine.

*

Înșeși citatele de mai sus (și nu am ales decît cîteva, dintre cele mai semnificative) evidențiază multitudinea preocupărilor actuale și a căilor de atac pe «frontul» grefelor.

Nu începe îndoială că, mai devreme sau mai tîrziu, cel puțin unele din aceste metode — și desigur altele care se vor pune la punct între timp — vor permite chirurgilor să recurgă la grefe pe o scară mult mai largă decît în prezent. Dar — cum remarcă profesorul A. Bussard — să nu ne grăbim cu pronosticuri precise! Este poate aceeași atitudine pe care ar adopta-o un comandant de oști prevăzător, fie el cît de optimist, atîta timp cît ofensiva... este în curs.

Brigitte Bardot în dolmanul de husar în care s-a prezentat la recepția oferită de președintele republicii, în palatul Elysée, alături de soțul ei, un bărbat mai puțin dornic să îmbrace uniforma militară.

UMOR

de Nell COBAR

SE NON É VERO...

temperatura venei

Temperatura pe Venus este mult prea ridicată pentru a permite viața în indiferent ce formă. Așa au conchis învățații Institutului tehnologic din California în urma studierii semnalelor recepționate de pe nava cosmică «Mariner-11», lansată în anul 1962. Teza a fost însă curînd infirmată de doi astrofizicieni de la Universitatea John Hopkins. Acești savanți, pe gume William Plummer și John Strong, sînt convinși că temperatura la ecuatorul planetei Venus poate depăși de două ori temperatura de fierbere a apei pe pămînt, dar ei susțin că totuși în alte părți de pe Venus viața e posibilă. Aceasta mai ales într-o zonă «temperată», existentă între poliul planetei și ecuator. Cei doi oameni de știință americani au venit astfel să infirme o teorie veche de pe vremea erei mitologice și potrivit căreia frumoasa Venus ar fi total străină de condiții temperate...

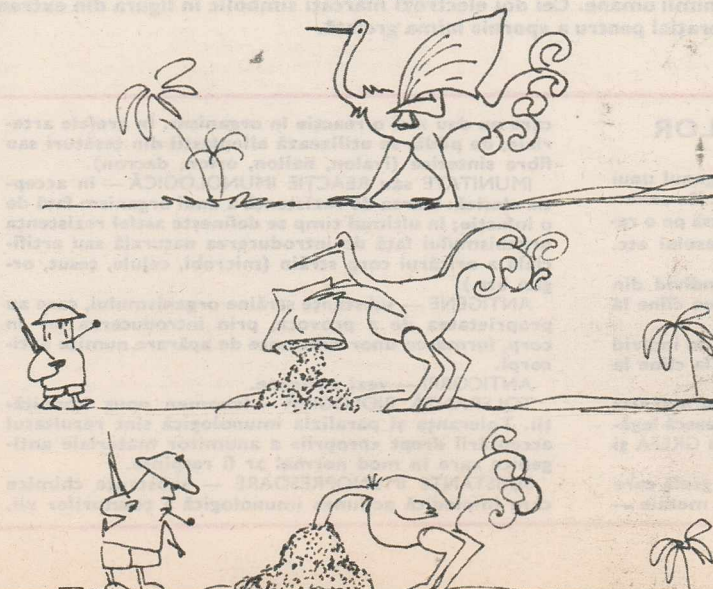
invenții plastice

Marea uzină chimică vest-germană «B.A.S.F.» din Ludwigshafen a creat un nou material plastic atît de rezistent încît din el se pot face aparate de telefon care, oricît de zdravăn ar fi trîntite de pămînt, rămîn fără nici o zgîrietură și continuă să funcționeze impecabil. Uzina arată în prospectele ei că a creat noul tip de aparat telefonic pentru uzul directorilor de întreprindere... nervoși. Unii pretind însă că dacă materialul plastic creat de uzina din Ludwigshafen este extrem de dur, în schimb invenția nu e — cel puțin într-un anumit sens — chiar atît de...nouă. Căci se știe că din vremuri străvechi directorii nervoși (sau strămoșii lor) au găsit, în toate limbile, vaste modalități de a se exprima... plastic. Și, pe urmă, uzina chimică vest-germană n-a inventat și materialul din care să se croiască tipul de subaltern dispus să suporte întotdeauna scenele de nervi ale directorilor irascibili.

L. SĂRĂȚEANU

MOMEALĂ

MODA UNIFORMELOR

(corespondență de la Londra:)

de G. PANTUCCI
Fotografii de D. Hoffman

La Londra băieții și fetele poartă uniforme militare. Autentice, aparținând celor mai diverse epoci și armate, sau căutând numai, prin croială și accesorii, să le imite, «uniformele» civile au ajuns astăzi să facă parte integrantă din tabloul străzii londoneze. «Mania uniformei» — cum era numită la început — a devenit o modă, a lansat un nou stil vestimentar. Cererea fiind de pe acum greu satisfăcută de uniformele veritabile aflate pe piață, fabricile de confecții au început să producă haine militare de epocă, care umplu în iarna aceasta toate micile case de modă precum și marile magazine.

Stilul militar a fost îmbrățișat cu căldură și de tineretul din țările scandinave, Noua Zeelandă, Australia ș.a. Este de așteptat ca, în țările care au adoptat «noul val» vestimentar, adolescenții să înceapă să arate ca și cum ar fi fost înrolați într-o armată anacronică.

Psihologii afirmă că această tendință, departe de a-și avea originea în spiritul belicos al tineretului de azi, exprimă intenția lui de a ridiculiza militarismul predecesorilor, cu o trimitere directă și profund i-reverențioasă la militaristii contemporani. Interesant de menționat e faptul că printre inițiatorii noului stil s-au numărat și «martiri», amendați de poliție pentru port ilegal de uniformă militară. În prezent moda uniformelor este însă atât de larg răspândită încât poliștii, neavând încotro, sînt nevoiți să închidă un ochi, dacă nu chiar pe amîndoi.

Culorile vii, aerul în același timp festiv, vetust și ridiculizant al uniformelor de epocă au invadat străzile Londrei.

1	N	2	C	3	4	5	T	6	7	N	8	9	10	R	11	12
2	U	C	I	G	A	T	O	A	L	E						
3	F	U	M	A	T						A	M	A	R		
4	R	I		A	M	E	N	D	A							
5	M	I	L	A			O	L	O	I	A	N				
6	A		I	F	O	S		B	O	A	L	A				
7	T	U	T	U	N		L	I	A	B	R					
8	S	U	M		F	A	L	C	I							
9	U	R	A	G	A	N		T	A	B	E					
10	R	A	T	E	R		A	I		U	N					
11	A		O	B	S	E	R	V	A	T	A					
12	S	T	I	L		A	R	S	O	T	A					

VĂ RUGĂM NU FUMAȚI !

ORIZONTAL: 1) Substanță alcaloidă conținută în frunzele de tutun, cu efecte la început doar excitante, apoi toxice, asupra organismului fumătorului — Denumirea populară a unei grave boli provocate, printre altele, și de acțiunea nocivă ce o exercită asupra aparatului respirator al fumătorului gudroanele conținute în fumul de țigară. 2) Cu efecte fatale, ca toxinele introduse în organism o dată cu fumul de țigară. 3) «Strict interzis» pe numeroase pancarte (neart.) — Gust pe care-l simte permanent bolnavul de tabagism. 4) A detesta — Sancțiune bănească pe care o suportă cel ce fumează în locurile unde sînt depozitate substanțe explozive sau ușor inflamabile. 5) Compătimitare — Lubrifiant ce se poate obține și prin distilarea unor gudroane (pop.) — Se numără în etate. 6) Fumuri (sing.) — Bronșita, de exemplu, provocată sau agravată și prin fumat. 7) Științific i se spune «Nicotiana tabacum» iar popular, «larba dracului» — O fată ca ciocirlia — Bere! 8) Localitate în Egiptul antic — Maxilara. 9) Vijelie — Viciu, cum e fumatul de pildă. 10) Gură care scoate fum (fig.) — Usturoi (pop.) — Resturi de tutun! 11) Diftongul pruncului — Urmărită cu atenție. 12) Cu acesta nu se poate spune că nu fac nici un bine — Simptom al intoxicației tabagice.

VERTICAL: 1) Rugăminte și indemn tematic,

prezente în mai toate instituturile, vehiculele publice etc. (2 cuv.) — Comparativ pentru gîtul fumătorului. 2) Despică lemne (pl.) — Așa se simte cel ce a izbutit să se lase de fumat. 3) Ghi-citoare. 4) Numele unei peninsule și a mai multor localități din Japonia — Fumătorul, pentru cei din jur... 5) Capul familiei — Încheietor de pluton! — Divinitate la egiptenii antici, pe care Plutarh a identificat-o cu zeul timpului, Cronos. 6) La ieșirea din debit! — În povești este înfățișat picînd din lulea — O țigară cu pocnitoare. 7) Inventatorul dinamitei — Ogor semănat cu cereale — Erbiu. 8) Arțari! — Generos (fig.) — Loc pe care s-a lăsat o țigară aprinsă. 9) Izotopi ca radiu-226, plumb-210 și poloniu-210, conținuți de tutun, și dintre care ultimul se acumulează în mod deosebit, cu consecințe foarte dăunătoare, în organismul fumătorului. 10) Vislă (reg.) — Îndemn la servit — Rămas de la fumat! 11) De culoarea foței de țigară (masc.) — Itinerar. 12) Afecțiune a aparatului circulator, cu grave consecințe, provocată și agravată de patima fumatului.

S. IVAN

Cuvinte mai puțin cunoscute: ISUM, OGA, GEB, REMA.

metaforă

Nu sint de felul meu pesimist, nici euforic, așa cum nici un sofer cînd vede pe o șosea o placardă cu «Atenție, curbă periculoasă!» n-ar putea spune dacă-l cuprinde optimismul sau angoasa. Ca atare, ideea suspendării oricărui ostilități militare în timpul Olimpiadei de iarnă mi se pare bună. Ca atare, mă întreb: și după aceea, după Olimpiadă? Fiindcă iată ce curioasă experiență mi-a relatat un distins psiholog: lași un om să adoarmă; cu aparate speciale detectezi clipa cînd începe să viseze; atunci îl trezești brusc; îl lași din nou să adoarmă; detectezi declanșarea visului și iar îl trezești. Iar și iar, și iar și iar, uite-așa de 5, 6, 7 ori. După o vreme omul va fi epuizat mai rău decît dacă ar fi cărat pietre sisifice, incapabil să muncească, să gîndească, să creadă.

E o experiență — a visului întrerupt sistematic. E o metaforă — o metaforă ca orice Olimpiadă, de vară sau iarnă.

comunicat

Laboratoarele Muzeului Luvru anunță că tabloul lui Rubens «Fecioara cu ingeri» (1618-1620) — 1,38 × 1 m — din colecția lui Ludovic al XIV-lea, tablou tăiat în trei locuri cu un briceag, în ziua de 8 ianuarie, la orele 14, de către inginerul Pierre Guillard, va fi expus din nou în maximum 15 zile. Pagubele sînt fără importanță. Loviturile au fost superficiale. Agresorul urmează să fie expus unui examen mintal înainte de a fi deferit justiției.

Prea bine!
Liniștiți dinșpre partea asta, putem să deschidem ziarul și să vedem ce mai anunță meteorologii lumii.

Radu COSAȘU

pe marginea
„economiiilor
bugetare“

— de la corespondentul nostru
la Londra —

O amplă campanie de presă, radio și televiziune, pronosticînd un dezastru financiar în cazul în care nu se vor efectua reduceri bugetare în domeniul sănătății publice, învățămîntului cît și în alte sectoare, a pregătit terenul în vederea programului guvernamental de «economii severe». Se vorbește totodată de anumite ciocniri în cadrul echipei guvernamentale, mai ales cu miniștrii laburiști de dreapta — ministrul de externe Brown și ministrul apărării Healey — care au cerut să nu se efectueze reduceri bugetare în ce privește cheltuielile militare; există de altfel și zvonuri potrivit cărora șefii forțelor militare aeriene și terestre au amenințat cu demisia.

Un grup de 24 personalități, reprezentînd principalele grupuri monopoliste industriale, au constituit Grupul pentru politica industrială, pregătind o declarație despre «starea economiei». «Times» pune crearea acestui grup pe seama sentimentului de «nemulțumire față de politica guvernului». Paralel se desfășoară o campanie de discreditare a guvernului laburist. Se vorbește despre necesitatea unui guvern de oameni de afaceri, despre realizarea unei coaliții între conservatori și aripa de dreapta a partidului laburist, chiar și de o conducere executivă prin sistemul decretelor și nu al prealabilei discuții și aprobării parlamentare.

Cît privește discuțiile și controversele pe marginea reducerii cheltuielilor militare, acestea nu au în fapt nici o legătură cu apărarea Marii Britanii. Lucru care reiese pregnant și din aceste cuvinte ale corespondentului din Washington al ziarului «Sunday Times», cuprinse într-un comentariu pe marginea apropiatei vizite a premierului Wilson la Washington: «Dacă se fac mari reduceri ale cheltuielilor militare în vederea menținerii unor programe sociale mai puțin importante, faptul va produce aci (la Washington — n.a.) puternice resentimente și va primejdi încrederea de

care se bucură Wilson. Poziția lui va fi probabil determinată de alegerea pe care o va face între calea mai ușoară a expediției politice și păstrarea vitalilor angajamente militare defensive ale țării».

Cu alte cuvinte, Washington cere Marii Britanii să continue construirea de submarine Polaris, să cumpere în continuare bombardiere pentru proiectile nucleare din S.U.A., să-și mențină forțele armate din Germania Occidentală și la est de Suez, deci să renunțe la programul de introducere a învățămîntului obligatoriu pînă la 16 ani, de construire de școli și spitale și, prin înghețarea salariilor și a creșterii prețurilor, să impună maselor muncitoare o scădere a nivelului de trai.

Menținînd înghețarea salariilor în timp ce prețurile cresc, exportatorii primesc un substanțial sprijin din partea guvernului în vinderea la preț mai scăzut a mărfurilor. În realitate însă nici o firmă nu poate vinde produsele sale la un preț scăzut dacă nu există și o piață internă prosperă; or, dacă salariul este redus scade și puterea de cumpărare iar șomajul crește. Pe de o parte guvernul sfătuieste clasa muncitoare să lupte pentru creșterea producției, iar pe de altă parte declară că ritmul creșterii producției nu trebuie să fie prea rapid pentru a se preveni inflația.

Aceeași contradicție apare și în hotărîrea de a face reduceri pe seama sectorului social. O statistică oficială în domeniul construcțiilor școlare arăta că 4 milioane de școlari frecventau școli lipsite de încălzire centrală, fără WC-uri în interiorul clădirii, fără terenuri de sport, spălătoare etc. Totuși actuala reducere bugetară va afecta și acest sector, iar planul de ridicare a vîrstei școlarității obligatorii la 16 ani pare să fie părăsit.

De fapt nici nu s-ar pune problema reducerilor bugetare din sectorul social dacă s-ar recurge la măsuri pentru creșterea impozitelor celor cu venituri mari.

Este de la sine înțeles că programul de economii bugetare al guvernului va da naștere unei instabilități economice și, desigur, unui șir de greve. Disensiunile din interiorul partidului laburist vor crește. Problema esențială este dacă masele largi ale mișcării laburiste și forțele progresiste vor putea să-și impună punctul de vedere vizînd introducerea unei noi politici interne și externe — și aceasta înainte de a fi prea țîrziu.

Gordon SCHAFFER

vinuri și dantele
la index

«Women's wear Daily», una din importante publicații de modă din Statele Unite, relatează recent despre o reuniune a fabricanților americani de confecții, în cursul căreia aceștia au adoptat hotărîrea de a nu mai participa la prezentările de modă franceză și de a nu mai cumpăra țesături provenite din Franța...

Constituie oare acest fapt o inițiativă izolată, născută doar din considerente de concurență comercială? Dimpotrivă. Este o acțiune ce face parte dintr-o adevărată campanie de boicotare a produselor franceze «în semn de represalii împotriva politicii franceze» — cum remarca «Le Monde» — politică opusă celei a S.U.A. mai ales în domenii ca N.A.T.O. sau actuala situație a pieței monetare occidentale. De altfel într-o circulară difuzată în mii de exemplare la New York se spune lucrurilor pe nume, cerîndu-li-se americanilor să nu cumpere produsele franceze «atît timp cît generalul De Gaulle nu-și va schimba atitudinea în problema aurului și a cooperării monetare internaționale...» Apel concretizat în hotărîrea sus-amintită a fabricanților de confecții, în apariția în magazinele newyorkeze, la rafturile cu băuturi, a unor mici afișe ce pînă «la index» vinurile franceze, în vînzarea — pe piața americană — a mai puține automobile franceze (cu 4 milioane de franci mai puțin în primele 9 luni ale lui 1967 față de perioada corespunzătoare din 1966), obiecte de artă, material aeronautic etc. Dar campania antifranceză din S.U.A. îmbracă și asemenea forme: la Los Angeles sînt automobiliști care, întîlnind

o mașină purtînd lîngă număr litera «F», semnalizează vădit provocator; în portul Boston a avut loc o «ceremonie» a înmormîntării francului francez...

Este greu de presupus că o asemenea reacție la poziția adoptată de Franța ar putea să ducă la modificarea politicii franceze și nici să stîrnească doar zîmbete iritat-ironice în Franța. Iată de ce în rîndul comentatoriilor francezi nu se exclude posibilitatea — cum sublinia «L'Express» — «ca oamenii de afaceri și comercianții francezi să răspundă, boicotînd la rîndul lor produsele americane».

I. CIOARĂ

Afișul ce anunță boicotarea vinurilor franceze.

Imaginea, transmisă de agenția fotografică «Keystone», ilustrează un moment al «pacificării» Vietnamului de sud de către trupele americane. După trecerea prin foc și sabie a satelor, femeile și copiii sînt transportați cu ajutorul elicopterelor și aruncați în dosul sirmei ghimpate a așa-numitelor «sate strategice».

PRIVITI ACEASTA FATA!

Și-a descoperit adevărata frumusețe
prin minunata culoare
a părului ei....

secretul?

sanda
vopsea
de păr

